

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань екологічної політики та природокористування

01008, м. Київ-8, вул. М.Грушевського, 5, тел.: 255-27-06, факс: 255-22-72

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами (реєстр. № 4187), підготовлений до другого читання

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України "Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами" від 01.06.2021 № 1496-IX, Комітетом з питань екологічної політики та природокористування на своєму засіданні 24.11.2022 (Протокол № 144) розглянуто зазначений законопроект, підготовлений до другого читання, з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, які надійшли у термін, визначений частиною першою статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Всі поправки і пропозиції народних депутатів України наведено у порівняльній таблиці для розгляду законопроекту у другому читанні.

Порівняльну таблицю 21.11.2022 було розглянуто і підтримано на засіданні підкомітету з питань охорони і раціонального використання надр (далі – підкомітет).

Крім того, за результатами розгляду на засіданні підкомітету за підписом голови підкомітету, народного депутата України Якименка П.В. Комітету запропоновано ряд доповнень щодо викладу в остаточній редакції тексту статей законопроекту для прийняття у другому читанні відповідно до пункту 4 частини першої статті 118 Регламенту Верховної Ради України, що пов'язано із прийняттям протягом підготовки законопроекту до другого читання змін (виключенням і внесенням нових положень) до законодавчих актів, які є предметом регулювання запропонованого законопроекту, зокрема Кодексу України про надра і Земельного кодексу України, необхідністю врегулювання особливостей, пов'язаних з російською збройною агресією проти України і запровадженням воєнного стану, уточнення та узгодження положень

запропонованого законопроекту між собою та з положеннями чинних законодавчих актів, а також їх викладу в системній єдності та логічній послідовності, а саме.

1. У тексті законопроекту слова "дозвіл" та "спеціальний дозвіл" у всіх відмінках замінити словами "спеціальний дозвіл на користування надрами" у відповідних відмінках.

2. У тексті законопроекту слова "електронний аукціон" або "електронні торги (аукціон)" у всіх відмінках замінити словами та знаками "аукціон (електронні торги)" у відповідних відмінках.

3. Із запропонованого тексту статті 5 Кодексу України про надра виокремити статтю 5¹. У зв'язку з цим доповнити пункт 1 Розділу I законопроекту (стор. 9 проекту порівняльної таблиці) підпунктом 3 такого змісту:

"3) Доповнити Кодекс України про надра після статті 5 статтею 51 такого змісту:

"Стаття 5¹. Єдина державна електронна геоінформаційна система користування надрами

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, створює та забезпечує функціонування єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових. Порядок функціонування та доступу до інформації Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Відкритий та безоплатний доступ до Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових здійснюється через Державний геологічний веб-портал.

Єдина державна електронна геоінформаційна система користування надрами включає такі складові:

Державний фонд надр України, у тому числі Державний фонд родовищ корисних копалин та резерв цього фонду на основі Державного кадастру родовищ і проявів корисних копалин та Державного балансу запасів корисних копалин з урахуванням відомостей, отриманих з Державного земельного кадастру;

Державний реєстр спеціальних дозволів на користування надрами;

Державний реєстр нафтових та газових свердловин;

Державний реєстр артезіанських свердловин;

Державний водний кадастр (розділ підземні води);

Державний геологічний веб-портал;

електронний кабінет Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та електронний кабінет надрокористувача;

форми звітності щодо обліку запасів корисних копалин, які подані користувачами надр;

відомості про заяви на отримання, продовження строку дії, внесення змін до спеціальних дозволів на користування надрами, що подані до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр або Ради міністрів Автономної Республіки Крим (щодо корисних копалин місцевого значення на території Автономної Республіки Крим);

каталог відомостей про геологічну інформацію, до якого входять відомості про первинну (необроблену) та вторинну (оброблену) геологічну інформацію;

протоколи Державної комісії України по запасах корисних копалин щодо проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин;

інформацію про державну реєстрацію геологорозвідувальних робіт;

інформацію про ділянки надр, які запропоновано для отримання спеціальних дозволів на користування надрами шляхом проведення аукціону (електронних торгів);

інформацію про ділянки надр, на які оголошено конкурси на укладення угод про розподіл продукції;

інформацію про екзогенні геологічні процеси (зсуви, карсти, селі, підтоплення, абразія берегів);

інформацію щодо обмежень у використанні земельних ділянок під час надрокористування;

іншу інформацію, що передбачена цим Кодексом та іншими нормативно-правовими актами.

Адміністратором Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами, Державного реєстру нафтових та газових свердловин, Державного реєстру артезіанських свердловин, технічним адміністратором складових Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами є підприємство та/або підприємства, визначені центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, які належать до сфери його управління чи щодо яких ним здійснюються повноваження з управління корпоративними правами держави (включаючи його дочірні підприємства).

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр є держателем Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами, Державного реєстру нафтових та газових свердловин, Державного реєстру артезіанських свердловин, порядки ведення яких затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Програмне забезпечення, створене для функціонування Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових є об'єктами права державної власності.

Єдина державна електронна геоінформаційна система користування надрами та її складові включають геопросторові дані, метадані та сервіси, оприлюднення, інша діяльність з якими та доступ до яких здійснюються у мережі Інтернет згідно із Законом України "Про національну інфраструктуру геопросторових даних".

Фінансування створення та функціонування Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових здійснюється за кошти державного бюджету, а також коштів міжнародної технічної допомоги, а також інших джерел, не заборонених законом."

4. Статтю 13 Кодексу України про надра (у підпункті 5 частини 1 Розділу I законопроекту, стор. 16 проекту порівняльної таблиці) доповнити частинами третьою – сьомою такого змісту:

"Користувачами надр не можуть бути:

1) юридичні особи, зареєстровані у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором;

2) юридичні особи, у яких:

істотну участь має держава, визнана Верховною Радою України державою-агресором; або

істотну участь мають юридичні особи, зареєстровані у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором,

істотну участь мають або кінцевими бенефіціарними власниками є фізичні особи - громадяни та (або) резиденти держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Положення цього пункту не застосовується до юридичних осіб, акції яких допущені до торгів на іноземних фондових біржах згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України (крім юридичних осіб, які є резидентами держави-агресора);

3) фізичні особи - громадяни та (або) резиденти держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Користувачами надр на умовах угод про розподіл продукції також не можуть бути об'єднання юридичних осіб, зазначених у частині третій цієї статті.

Право на користування надрами, у тому числі право на користування надрами на умовах угод про розподіл продукції, також не надається, а строк дії спеціальних дозволів на користування надрами не продовжується:

юридичній особі, фізичній особі - підприємцю, об'єднанню юридичних осіб, що не є юридичною особою, до яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України "Про санкції" у

вигляді анулювання або зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами (під час дії таких санкцій);

юридичній особі, до кінцевих бенефіціарних власників якої застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України "Про санкції" у вигляді анулювання або зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами з урахуванням положень цієї статті (під час дії таких санкцій).

Для цілей цього кодексу терміни "істотна участь" та "кінцевий бенефіціарний власник" вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

У випадку застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) у вигляді анулювання або зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами відповідно до Закону України "Про санкції" до кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, яка є користувачем надр, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, відповідно анулює або зупиняє дію спеціального дозволу на користування надрами через 30 днів з дня застосування таких санкцій у разі, якщо через 30 днів з дня видання указу Президента України щодо застосування таких санкцій особа, до якої застосовано санкції, залишається кінцевим бенефіціарним власником юридичної особи, що є власником відповідного спеціального дозволу на користування надрами."

5. Підпункт 6 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 24 проекту порівняльної таблиці):

після слів "будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів" доповнити словами "перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України";

доповнити абзацом такого змісту:

"Положення цього Кодексу щодо спеціальних дозволів на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку родовищ корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) поширюються на спеціальні дозволи на геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислому розробку родовищ з подальшим видобуванням нафти і газу (промисловою розробкою родовищ), а щодо спеціальних дозволів на видобування корисних копалин – на спеціальні дозволи на видобування нафти і газу (промислому розробку родовищ), якщо інше не визначено цим Кодексом".

6. У абзаці четвертому підпункту 7 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 25 проекту порівняльної таблиці) після слів "на строк, визначений заявником" доповнити словами "та становить".

7. У абзаці п'ятому підпункту 7 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 26 проекту порівняльної таблиці) слова та знаки "отримання геотермальної енергії (теплової енергії надр)" замінити словами "споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод, отримання геотермальної енергії (теплової енергії надр), експлуатації підземних споруд, пов'язаної із запобіганням підтопленню навколишнього природного середовища внаслідок закриття шахт";

8. Абзац шостий підпункту 7 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 27 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"від 3 до 50 років – на створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади) (крім нафтогазоносних надр)".

9. У підпункті 7 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 27 проекту порівняльної таблиці) після абзацу шостого змінити порядок викладу і доповнити, виклавши абзаци сьомий - тринадцятий законопроекту у такій редакції:

"Строки користування нафтогазоносними надрами визначаються Законом України "Про нафту і газ".

За зверненням користувача надр строк користування надрами може бути продовжено у випадках та на умовах, визначених цим Кодексом.

Строки дії спеціальних дозволів на користування надрами, строк дії яких закінчився у період воєнного стану, та строки виконання робіт на ділянці надр, встановлені відповідними угодами про умови користування надрами, вважаються такими, що продовжують свою дію автоматично на період воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення або скасування, без прийняття центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, а щодо корисних копалин місцевого значення на території Автономної Республіки Крим – Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, окремого рішення.

Строки дії інших спеціальних дозволів на користування надрами, чинних на момент введення воєнного стану, та строки виконання робіт на ділянці надр, встановлені відповідними угодами про умови користування надрами, вважаються такими, що продовжили свою дію автоматично на період воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення або скасування, без прийняття центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, а щодо корисних копалин місцевого значення на території Автономної Республіки Крим – Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, окремого рішення.

У разі надання надр у користування на умовах угод про розподіл продукції, надра надаються у користування на строк дії відповідної угоди про розподіл продукції. Порядок та особливості користування надрами відповідно до угоди

про розподіл продукції визначаються Законом України "Про угоди про розподіл продукції".

Перебіг строку користування надрами починається з дня, наступного за днем внесення інформації про спеціальний дозвіл на користування надрами до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами, якщо в такому спеціальному дозволі на користування надрами не передбачено більш пізній строк, а в разі укладення угоди про розподіл продукції – з дня, зазначеного в такій угоді."

10. Із запропонованого тексту статей 16 і 16¹ Кодексу України про надра виокремити статті 16, 16¹, 16², 16³, 16⁴, 16⁵, 16⁶, змінивши порядок викладу частин та виклавши їх у редакції Комітету.

Текст статті 16 Кодексу України про надра у підпункті 8 пункту 1 Розділу І законопроекту (стор. 35 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Спеціальні дозволи на користування надрами надаються за результатами аукціонів (електронних торгів), а за наявності підстав, визначених частиною першою статті 16² цього Кодексу – без проведення аукціонів (електронних торгів).

Надання спеціальних дозволів на користування надрами, продовження строку їх дії, внесення змін до спеціальних дозволів на користування надрами та угод про умови користування надрами здійснюється відповідним дозвільним органом: центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення раціонального використання надр, а щодо ділянок надр, що містять корисні копалини місцевого значення на території Автономної Республіки Крим – Радою міністрів Автономної Республіки Крим.

Аукціони (електронні торги) щодо продажу спеціальних дозволів на користування надрами проводяться шляхом електронних торгів, що здійснюються за допомогою дворівневої автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи, яка забезпечує можливість створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронній формі, що необхідні для проведення аукціонів (електронних торгів), запобігання корупційним правопорушенням, та складається з бази даних системи аукціонів (електронних торгів) з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та електронних майданчиків, які взаємодіють через інтерфейс програмування додатків, що надається як код з відкритим доступом та визначає функціональність системи. Порядок проведення аукціонів (електронних торгів) з продажу спеціальних дозволів на користування надрами встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Подання заяви разом з документами на отримання, продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами, внесення до них змін, а також внесення змін до угоди про умови користування надрами здійснюються заявником у електронній формі через електронний кабінет надрокористувача, який формує та веде центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну

політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на Державному геологічному веб-порталі.

Порядок подання заяв через електронний кабінет надрокористувача регулюється Положенням про електронний кабінет надрокористувача, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Подання документів, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється з урахуванням вимог законодавства.

Інформація про подані через електронний кабінет надрокористувача заяви, хід їх розгляду, стан дії спеціального дозволу на користування надрами є відкритою і публікується на Державному геологічному веб-порталі центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Спеціальні дозволи на користування надрами за результатами аукціонів (електронних торгів) надаються відповідним дозвільним органом в порядку, передбаченому цим Кодексом, переможцям аукціонів (електронних торгів), що мають право бути користувачами надр відповідно до частин першої – шостої статті 13 цього Кодексу.

Спеціальний дозвіл на користування надрами надається переможцю аукціону (електронних торгів) за його зверненням.

У разі, якщо переможець аукціону (електронних торгів) з продажу спеціальних дозволів на користування надрами або переможець конкурсу на укладення угод про розподіл продукції не має права бути користувачем надр відповідно до частин третьої – шостої статті 13 цього Кодексу, відповідний аукціон або конкурс вважається таким, що не відбувся.

Для ініціювання продажу спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні (електронних торгах) заявник подає до відповідного дозвільного органу заяву та додаткові матеріали, що включають оглядову карту та ситуаційний план, каталог географічних координат кутових точок, програму робіт.

Ділянки надр, які пропонуються для виставлення на аукціон (електронні торги) з метою геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промисловою розробкою) погоджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, із зазначенням умов, за яких можливе надрокористування на запропонованих ділянках надр у частині дотримання вимог природоохоронного законодавства, у строк, що не перевищує 15 робочих днів з дня надходження запиту відповідного дозвільного органу, разом з документами передбаченими частиною десятою цієї статті. У разі відмови у погодженні центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, надає обґрунтовані зауваження (із зазначенням шляхів їх усунення) щодо неможливості надрокористування на запропонованих ділянках надр з

дотриманням вимог природоохоронного законодавства. Зазначені погодження та відмови в погодженні публікуються на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом трьох робочих днів після прийняття відповідного рішення.

При повторному погодженні не допускається надання зауважень щодо неможливості надрокористування на запропонованих ділянках надр з дотриманням вимог природоохоронного законодавства з причин, що раніше не були зазначені у письмовому повідомленні (за винятком не усунення причин, що стали підставою для попередніх зауважень).

У разі ненадання центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього середовища, погоджень чи відмови в погодженні щодо запропонованих ділянок надр протягом 15 робочих днів з дня надходження запиту з документами у повному обсязі, вважається, що погодження щодо запропонованих для виставлення на аукціон (електронні торги) ділянок надр надані.

Спеціальний дозвіл на видобування корисних копалин надається після проведення експертизи та оцінки розвіданих запасів корисних копалин в установленому законодавством порядку чи апробації прогнозних (перспективних) ресурсів корисних копалин Державною комісією України по запасах корисних копалин за умови подальшого затвердження нею таких запасів на підставі спеціального дозволу на користування надрами.

Надрокористувач, якому надано спеціальний дозвіл на видобування корисних копалин, має право проводити дорозвідку (довивчення) родовищ у межах наданої йому ділянки надр.

У межах однієї ділянки надр можуть проводитися роботи з геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, та (або) видобування різних за видом корисних копалин за кількома спеціальними дозволами на користування надрами, крім корисних копалин, що розробляються відкритим способом. При цьому в угоді про умови користування надрами визначаються просторові межі та координати кутових точок ділянки надр, наданої у користування за кожним видом корисних копалин.

У разі, якщо в межах однієї ділянки надр наявні затверджені (апробовані) запаси (ресурси) різних корисних копалин, що видобуваються відкритим способом та залягають на різних глибинах, спеціальні дозволи на видобування корисних копалин в межах такої ділянки надр можуть надаватися виключно на усі корисні копалини, запаси (ресурси) яких затверджені (апробовані) в межах цієї ділянки надр, або на корисну копалину, що залягає вище інших корисних копалин, запаси (ресурси) яких затверджені (апробовані) в межах цієї ділянки надр, з встановленням у спеціальному дозволі на користування надрами обмеження по глибині видобування.

Допускається надання спеціальних дозволів на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промисловою розробку корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) та (або) спеціальних

дозволів на видобування корисних копалин на частину родовища корисних копалин, якщо розробка всього родовища корисних копалин технічно неможлива та зазначена інформація підтверджена Державною комісією України по запасах корисних копалин, та на відповідну частину родовища корисних копалин не надано спеціальний дозвіл на користування надрами.

Порядок проведення та умови конкурсу на укладення угод про розподіл продукції визначаються Законом України "Про угоди про розподіл продукції". Спеціальний дозвіл на користування надрами на умовах угод про розподіл продукції видається на підставі укладеної угоди про розподіл продукції, із зазначенням виду користування надрами для виконання робіт (провадження діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції, і повинен містити усі види користування надрами та інші дані та відомості, передбачені цією угодою. Права на користування надрами, надані спеціальним дозволом на користування надрами на умовах угод про розподіл продукції, можуть бути передані третім особам одночасно з передачею прав та обов'язків за відповідною угодою про розподіл продукції та з обов'язковим переоформленням спеціального дозволу на користування надрами відповідно до вимог Закону України "Про угоди про розподіл продукції" шляхом внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами.

Внесення змін до спеціальних дозволів на користування надрами, продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами, зупинення їх дії або анулювання, поновлення їх дії у разі зупинення здійснюються відповідним дозвільним органом у встановленому цим Кодексом порядку.

Надрокористувач, який в процесі діяльності, пов'язаної із видобуванням корисних копалин, виявив іншу корисну копалину, не зазначену у спеціальному дозволі на користування надрами, та має намір здійснювати її видобування (промислову розробку) має право на внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами на підставі пункту 6 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу після здійснення державної експертизи та оцінки запасів такої нововиявленої копалини Державною комісією України по запасах корисних копалин, та сплати надрокористувачем плати (збору), якщо така плата (збір) передбачена статтями 34 або 39 цього Кодексу.

Суб'єкт господарювання, який приватизував державне підприємство відповідно до Закону України "Про особливості приватизації вугледобувних підприємств" та (або) Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна", набуває право на користування надрами шляхом внесення на підставі пункту 15 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу, змін до спеціального дозволу на користування надрами, який було надано зазначеному державному підприємству, на строк дії такого спеціального дозволу.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, забезпечує інформаційну взаємодію з Державним земельним кадастром з метою надання через технологічні та програмні засоби Державного земельного кадастру

відомостей про ділянки надр, надані у користування відповідно до спеціальних дозволів на користування надрами".

11. Текст статті 16¹ (у підпункті 9 пункту 1 розділу I законопроекту, стор. 73 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Стаття 16¹. Відчуження прав на користування надрами, внесення прав на користування надрами як вклад у спільну діяльність

Надрокористувач, що має спеціальний дозвіл на користування надрами, може повністю або частково відчужувати права на користування надрами, надані йому спеціальним дозволом на користування надрами, іншій юридичній чи фізичній особі - підприємцю шляхом укладення договору купівлі-продажу таких прав або внесення таких прав як вклад до статутного капіталу створюваних за його участю суб'єктів господарювання, за умов, що на таку юридичну особу чи фізичну особу - підприємця або суб'єкта господарювання не поширюються обмеження, встановлені частинами третьою - шостою статті 13 цього Кодексу. Надрокористувач також має право на внесення прав на користування надрами, наданих йому спеціальним дозволом на користування надрами, як вкладу у спільну діяльність.

Відчуження шляхом укладення договору купівлі-продажу частини прав, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами, внесення частини таких прав як вкладу до статутного капіталу, а також внесення частини таких прав як вклад у спільну діяльність може здійснюватися виключно після розподілу запасів (ресурсів) між ділянками надр раніше розвіданого родовища корисних копалин, на яке надрокористувачу надано право на користування надрами, затвердження таких розподілених запасів (ресурсів) Державною комісією України по запасах корисних копалин, а також внесення змін до такого спеціального дозволу на користування надрами в результаті розподілу запасів (ресурсів) корисних копалин та оформлення окремого спеціального дозволу на користування надрами на відповідну виділену в результаті розподілу запасів (ресурсів) ділянку надр на підставі пункту 8 частини першої статті 16² та пункту 11 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу.

Суб'єкт господарювання державного сектору економіки, а також підприємство, господарське товариство, у статутному капіталі якого 50 і більше відсотків належить підприємству або господарському товариству, в якого є частка держави в статутному капіталі, має право відчужувати права на користування надрами, надані йому спеціальним дозволом на користування надрами, вносити їх як вклад до статутних капіталів або вносити як вклад у спільну діяльність виключно таким юридичним особам:

юридичній особі, частка держави в статутному капіталі якої становить 100 відсотків;

юридичній особі, у статутному капіталі якої 50 і більше відсотків належить підприємству або господарському товариству, частка держави в статутному капіталі якого становить 100 відсотків.

У разі, якщо організаційно-правову форму надрокористувача, який набув права на користування надрами відповідно до частини третьої цієї статті, було

змінено шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення та (або) у разі зміни частки у статутному (складеному) капіталі такого надрокористувача та (або) у разі відчуження частки (її частини) у статутному (складеному) капіталі такого надрокористувача та (або) у разі відчуження акцій такого надрокористувача (за винятком продажу в результаті первинного публічного розміщення цінних паперів (публічна пропозиція)), та внаслідок цих змін надрокористувач не відповідає жодній з вимог, встановлених абзацами другим і третім частини третьої цієї статті, право користування надрами за відповідним спеціальним дозволом на користування надрами припиняється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або Радою міністрів Автономної Республіки відповідно.

Суб'єкт господарювання державного сектору економіки, а також підприємство, господарське товариство, у статутному капіталі якого 50 і більше відсотків належить підприємству та (або) господарському товариству, в якого є частка держави в статутному капіталі, має право відчужувати права на користування надрами, надані йому спеціальним дозволом на користування надрами іншій фізичній особі - підприємцю чи юридичній особі, що не відповідає вимогам частини третьої цієї статті, виключно за рішенням Кабінету Міністрів України.

Для набуття права на користування надрами особа, з якою власником спеціального дозволу на користування надрами укладено договір купівлі-продажу відповідних прав на користування надрами, або особа, до статутного капіталу якої внесено як вклад право користування надрами, звертається із заявою на внесення змін до такого спеціального дозволу на підставі пункту 9 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу, до відповідного дозвільного органу.

Надрокористувач, який відчужив права на користування надрами, передбачені спеціальним дозволом на користування надрами, шляхом укладання договору купівлі-продажу, або вніс їх як вклад до статутних капіталів створюваних за його участю суб'єктів господарювання, продовжує нести усі права та обов'язки надрокористувача за відповідним спеціальним дозволом на користування надрами до внесення дозвільним органом відповідних змін до такого спеціального дозволу на користування надрами у встановленому цим Кодексом порядку. Відповідні права та обов'язки, зокрема, щодо провадження планованої діяльності на підставі наявного за діючим спеціальним дозволом на користування надрами висновку з оцінки впливу на довкілля та (або) рішення про провадження планованої діяльності, в повному обсязі переходять до набувача прав на користування надрами за відповідним спеціальним дозволом на користування надрами з дати внесення в передбаченому цим Кодексом порядку змін до такого спеціального дозволу на користування надрами з одночасним внесенням відповідної інформації до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами.

Надрокористувач, який вніс права на користування надрами, передбачені спеціальним дозволом на користування надрами, як вклад у спільну діяльність,

продовжує нести права та обов'язки надрокористувача за відповідним спеціальним дозволом на користування надрами у повному обсязі."

12. Після підпункту 9 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 108 проекту порівняльної таблиці) доповнити підпунктом такого змісту:

"11) доповнити після статті 16¹ статтями 16², 16³, 16⁴, 16⁵, 16⁶ такого змісту:

"Стаття 16². Підстави та документи для надання спеціальних дозволів на користування надрами без проведення аукціону (електронних торгів)

Без проведення аукціону (електронних торгів) спеціальний дозвіл на користування надрами надається у разі:

1) видобування корисних копалин, якщо заявник на підставі спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) за власні кошти виконав геологічне вивчення ділянки надр та оцінку запасів та ресурсів корисних копалин, яка затверджена Державною комісією України по запасах корисних копалин, та подав документи на отримання спеціального дозволу на видобування корисних копалин відповідної ділянки надр не пізніше ніж протягом дванадцяти місяців після закінчення строку дії відповідного спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка), а в строк від дванадцяти місяців до трьох років після закінчення строку дії відповідного спеціального дозволу на користування надрами - у разі, якщо таку ділянку надр не надано в користування або не виставлено на аукціон (електронні торги);

2) геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки корисних копалин, з подальшим видобуванням (промислова розробка) корисних копалин місцевого значення, видобування корисних копалин місцевого значення - за умови, що загальна площа ділянки надр, на яку надається спеціальний дозвіл на користування надрами, не перевищує 25 гектарів, а заявник є власником земельної ділянки (кількох суміжних земельних ділянок), в межах яких знаходиться така ділянка надр;

3) геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, з подальшим видобуванням підземних вод (крім мінеральних) для всіх потреб (крім виробництва фасованої питної води та (або) передачі її для фасування), а також для видобування підземних вод (крім мінеральних) для всіх потреб (крім виробництва фасованої питної води та (або) передачі її для фасування) – за умови, що обсяг видобування підземних вод з водозаборів перевищує 300 куб. метрів на добу;

4) геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, з подальшим видобуванням підземних вод (крім мінеральних) для використання підземних вод для питного водопостачання, видобування підземних вод (крім мінеральних) для використання таких вод для питного водопостачання незалежно від обсягу видобування;

5) геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, з подальшим видобуванням (промисловою розробкою) або видобування

природних лікувальних ресурсів лікувально-профілактичними та санаторно-курортними закладами, які спеціалізуються на їх використанні, виключно для лікувальних цілей і мають лікувальну інфраструктуру;

б) будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод, отримання геотермальної енергії (теплової енергії надр), експлуатації підземних споруд, пов'язаної із запобіганням підтопленню навколишнього природного середовища внаслідок закриття шахт;

7) виконання робіт (проведення діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції;

8) оформлення на підставі пункту 11 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу окремого спеціального дозволу на користування надрами на виділену в результаті розподілу запасів (ресурсів) корисних копалин ділянку надр;

9) створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади) (крім нафтогазоносних надр).

Для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону (електронних торгів) заявник (юридична особа або фізична особа-підприємець) подає відповідному дозвільному органу через електронний кабінет надрокористувача заяву із зазначенням назви ділянки надр та підстави для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону (електронних торгів) разом з:

1) пояснювальною запискою за підписом заявника, яка має містити характеристику об'єкта (місцезнаходження, площа), обґрунтування необхідності користування надрами відповідно до виду користування надрами та підстави отримання спеціального дозволу, а також в разі отримання:

спеціального дозволу на видобування корисних копалин - стан геологічного вивчення, метод розробки та потужність підприємства;

спеціального дозволу на будівництво та експлуатацію підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод, отримання геотермальної енергії, експлуатації підземних споруд, пов'язаної із запобіганням підтопленню навколишнього природного середовища внаслідок закриття шахт - інформацію щодо наявності у заявника відповідної кваліфікації, матеріально-технічних та фінансових можливостей;

спеціального дозволу на створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади) (крім нафтогазоносних надр) - перспективний план розвитку

геологічної території (об'єкта) із зазначенням джерела фінансування, програма облаштування території та охорони навколишнього природного середовища;

2) ситуаційним планом з нанесеними межами ділянки надр та географічними координатами її кутових точок (в системі WGS 84 з точністю не менше однієї десятої секунди (00,0'') та похибкою визначення - менш як 1 секунда) у масштабі, який дає змогу перевірити правильність визначення координат, а для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, з подальшим видобуванням (промислова розробка) підземних вод – ситуаційний план з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами.

Для отримання спеціального дозволу на видобування корисних копалин, крім заяви та документів, зазначених у частині другій цієї статті, додатково подаються:

1) відомості щодо протоколів Державної комісії України по запасах корисних копалин про затвердження запасів корисної копалини (корисних копалин);

2) завірений заявником план підрахунку запасів корисної копалини на топографічній основі з нанесеними межами категорії запасів, контуром ділянки надр з географічними координатами кутових точок ділянки надр, а для підземних вод – з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами (в системі WGS 84 з точністю не менше однієї десятої секунди (00,0'') та похибкою визначення - менш як 1 секунда), а також з лініями геологічних розрізів;

3) характерні геологічні розрізи з межами категорії запасів та умовними позначеннями;

4) реєстраційні дані висновку про оцінку впливу на довкілля (реєстраційний номер справи, номер висновку, дата видачі та дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля), який визначає допустимість провадження планованої діяльності.

У разі, якщо заявник є фізичною особою-підприємцем, він також подає разом із заявою копію паспорта або іншого документу, що посвідчує особу та реєстраційний номер облікової картки платника податків (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті, замість зазначеного реєстраційного номера подають копію паспорта із серією, номером та відміткою).

У разі, якщо заявник є юридичною особою, він також подає разом із заявою актуальну інформацію (дані) на дату подання заяви, що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження, країна громадянства (підданства), а в разі коли кінцевий бенефіціарний власник іноземець є громадянином (підданим) декількох країн - усі країни його громадянства (підданства), серія (за наявності) та номер документа (документів), що посвідчує особу та підтверджує громадянство

(підданство), зокрема, але не виключно паспорта громадянина України для виїзду за кордон, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), характер та міра (рівень, ступінь, частка) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу) або обґрунтована причина його (їх) відсутності, а також актуальну інформацію (дані) щодо структури власності юридичної особи.

Для отримання спеціального дозволу на користування надрами відповідно до пункту 2 частини першої цієї статті, додатково подаються також кадастрові номери земельних ділянок або кількох суміжних земельних ділянок, в межах яких знаходиться ділянка надр, на яку надається спеціальний дозвіл на користування надрами.

Видача (відмова у видачі) спеціального дозволу на користування надрами здійснюється відповідно до Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" з урахуванням особливостей, визначених цим Кодексом, Законами України "Про нафту і газ" та "Про угоди про розподіл продукції".

Стаття 16³. Порядок розгляду заяв та прийняття рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку дії, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами

Рішення про оголошення аукціону (електронних торгів) щодо надання спеціального дозволу на користування надрами приймається відповідним дозвільним органом протягом двадцяти п'яти робочих днів з моменту отримання заяви разом з документами без врахування строків, зазначених частинами одинадцятою та тринадцятою статті 16 цього Кодексу щодо погодження ділянок надр, які пропонуються для виставлення на аукціон (електронні торги) з метою геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промисловою розробкою).

Рішення про надання відповідним дозвільним органом спеціального дозволу на користування надрами за результатами аукціону (електронних торгів) приймається в порядку та у строки, передбачені порядком проведення аукціонів (електронних торгів) з продажу спеціальних дозволів на користування, встановленим Кабінетом Міністрів України.

Рішення про надання або відмову у наданні спеціального дозволу на користування надрами без аукціону, продовження строку дії, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами приймається відповідним дозвільним органом протягом двадцяти п'яти робочих днів з моменту отримання заяви разом з документами.

У випадку надання, продовження строку дії, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами, відомості про такий спеціальний дозвіл на користування надрами підлягають внесенню до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами не пізніше п'яти робочих днів після підписання заявником відповідної угоди про умови користування надрами та за

умови сплати ним плати (збору), якщо таку плату (збір) встановлено статтями 34 або 39 цього Кодексу.

Паперовий бланк спеціального дозволу на користування надрами не є обов'язковим та надається у формі витягу із Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами виключно на вимогу надрокористувача, протягом п'яти робочих днів з дня подання у довільній формі заяви щодо отримання такого паперового бланку спеціального дозволу на користування надрами до відповідного дозвільного органу.

Невід'ємною частиною спеціального дозволу на користування надрами є угода про умови користування надрами, що укладається між відповідним дозвільним органом та надрокористувачем протягом 30 календарних днів з дня прийняття відповідним дозвільним органом рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами.

Угода про умови користування надрами має містити характеристику ділянки надр та програму робіт, які оформляються як невід'ємні додатки, та умови надрокористування, що передбачають:

- 1) вимоги до ефективності робіт;
- 2) сучасні технології видобування та переробки корисних копалин;
- 3) порядок видобування корисних копалин, зокрема з метою запобігання негативним екологічним наслідкам і забезпечення безпеки забудованих територій;
- 4) види, обсяги і економічно обґрунтовані строки виконання робіт на ділянці надр, з урахуванням геологічних особливостей таких ділянок;
- 5) підстави для припинення діяльності, пов'язаної з користуванням ділянкою надр.

Спеціальний дозвіл на користування надрами з угодою про умови користування надрами та додатками до неї підлягає внесенню до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами не пізніше п'яти робочих днів після підписання заявником відповідної угоди та за умови сплати ним плати (збору), якщо таку плату (збір) встановлено статтями 34 або 39 цього Кодексу.

Форма спеціального дозволу на користування надрами, економічно обґрунтовані граничні строки виконання робіт, з урахуванням геологічних особливостей таких ділянок, основні види робіт та форми заяв, передбачених цим Кодексом, затверджуються Кабінетом Міністрів України. Примірні угоди про умови користування надрами затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, а щодо корисних копалин місцевого значення на території Автономної Республіки Крим – Радою міністрів Автономної Республіки Крим, та підлягають опублікуванню на офіційному веб-сайті цих дозвільних органів.

У разі несплати у повному обсязі плати (збору) за надання спеціального дозволу на користування надрами, якщо така плата (збір) передбачена цим Кодексом, протягом тридцяти робочих днів з дати розміщення в електронному

кабінеті надрокористувача інформаційного листа щодо розміру такої плати (збору), який одночасно направляється на адресу електронної пошти заявника, що вказана в заяві, заявник, щодо якого прийнято рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, втрачає право на його отримання, а зазначене рішення скасовується.

Підставами для прийняття рішення про відмову в наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку його дії, внесенні змін до спеціального дозволу на користування надрами є:

- 1) виявлення у поданих документах недостовірних відомостей;
- 2) наявність обмежень щодо можливості заявника набувати прав користування надрами, визначених частиною третьою-шостою статті 13 цього Кодексу;
- 3) відсутність в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність та/або наявність розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, з інформацією (даними), що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, поданою заявником, а у випадку зареєстрованого іноземного представництва - інформації про кінцевого бенефіціарного власника відповідно до Закону України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях".
- 4) наявність підстав, передбачених частинами шостою - восьмою статті 16⁴ цього Кодексу - у разі подання заяв на продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами.

Підставами про прийняття рішення про відмову у внесенні змін до спеціального дозволу на користування надрами, крім підстав, передбачених частиною одинадцятою цієї статті також є підстави, визначені частиною чотирнадцятою статті 16⁵ цього Кодексу.

У разі усунення суб'єктом господарювання причин, що стали підставою для відмови у наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами заявник має право повторно звернутися із відповідною заявою.

Дозвільний орган протягом п'яти робочих днів з дня одержання заяви про отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку дії, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами встановлює наявність або відсутність підстав для залишення такої заяви без розгляду і в разі їх наявності приймає відповідне рішення.

Підставою для залишення поданої заяви без розгляду є:

- 1) подання не в повному обсязі документів, що додаються до заяви, відповідно до вимог цього Кодексу;
- 2) заява або хоча б один з документів, що додається до заяви:

підписаний особою, яка не має на це повноважень;

оформлений із порушенням вимог цього Кодексу, складений не за встановленою формою або не містить даних, які обов'язково вносяться до них згідно з цим Кодексом;

3) подання заяви з порушенням строків, передбачених цим Кодексом.

Рішення про залишення заяви про отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку дії, внесення змін до спеціального розгляду на користування надрами без розгляду набуває чинності з дня його прийняття, а інформація про таке рішення підлягає обов'язковому оприлюдненню на Державному геологічному веб-порталі та повідомленню заявника через єдиний кабінет надрокористувача наступного робочого дня після його прийняття. Рішення про залишення заяви без розгляду має містити обґрунтовані пояснення підстав залишення заяви без розгляду, що має містити конкретні факти на підтвердження наявності таких підстав, а також пропозиції щодо усунення виявлених недоліків.

Якщо дозвільний орган не надіслав заявнику рішення про залишення заяви без розгляду у строк, передбачений частиною чотирнадцятою цієї статті, вважається, що дозвільний орган прийняв заяву і відсутні підстави для її повернення без розгляду.

Після усунення причин, що стали підставою для прийняття рішення про залишення заяви без розгляду, заявник може повторно подати заяву про отримання спеціального дозволу на користування надрами.

При повторному поданні до дозвільного органу заяви про отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку дії, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами до такої заяви додаються лише ті документи, неподання або недоліки яких стали підставою для прийняття рішення про залишення заяви без розгляду, за умови, що попередньо подані документи на момент повторної подачі заяви зберегли свою актуальність.

Збереженням актуальності є достовірність документів, що додалися до заяви про отримання спеціального дозволу на користування надрами, та відповідність зазначених у них даних вимогам цього Кодексу.

Забороняється залишення без розгляду заяви на отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку дії спеціального дозволу, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами або відмова у наданні спеціального дозволу на користування надрами з підстав, не передбачених цим Кодексом.

Стаття 16⁴. Продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами.

У разі виникнення потреби строк дії спеціального дозволу на користування надрами продовжується за наявності інформації про відсутність порушення надрокористувачем умов користування надрами, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами або угодою про умови користування надрами, строк дії яких продовжується, за результатами здійснення останнього

заходу державного нагляду (контролю), або у випадку відсутності інформації про порушення, якщо такий захід державного нагляду (контролю) проведено не було, або у випадку наявності інформації про усунення надрокористувачем таких порушень.

Для продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами надрокористувач не пізніше ніж за три місяці до дати його закінчення подає заяву, а також документи, що передбачені статтею 16² цього Кодексу для отримання відповідного спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону (електронних торгів). Подана надрокористувачем заява щодо продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами розглядається у порядку та строки, передбачені статтею 16³ цього Кодексу.

За наслідками розгляду заяви надрокористувача про продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами дозвільний орган приймає рішення про продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами або про відмову у такому продовженні у строки, передбачені статтею 16³ цього Кодексу, а в разі прийняття рішення про продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами вносить інформацію про продовження строку дії такого спеціального дозволу на користування надрами до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами не пізніше п'яти робочих днів після підписання відповідної угоди про умови користування надрами та за умови сплати плати (збору), якщо таку плату (збір) встановлено статтями 28, 34 або 39 цього Кодексу.

Надрокористувач, що не подав заяву у встановлений строк втрачає право на продовження строку дії такого спеціального дозволу на користування надрами.

Строк продовження дії спеціального дозволу на користування надрами не може перевищувати строк на який він був наданий.

Продовження строку дії спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку родовищ корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) не здійснюється. При цьому власник такого спеціального дозволу на користування надрами має право на отримання спеціального дозволу на видобування корисних копалин, на підставі пункту 1 частини першої статті 16² цього Кодексу у разі, якщо він, незалежно від дати затвердження запасів корисних копалин подав документи на отримання спеціального дозволу на видобування корисних копалин у строки, передбачені пунктом 1 частини першої статті 16² цього Кодексу.

Продовження строку дії спеціального дозволу на видобування корисних копалин не здійснюється у разі, якщо надрокористувачем на підставі такого дозволу видобуто менше ніж 1% від обсягу балансових запасів, що обліковувалися державним балансом корисних копалин на момент отримання такого спеціального дозволу, крім випадку наявності пробурених у період дії спеціального дозволу непродуктивних нафтогазових свердловин в межах ділянки надр відповідного спеціального дозволу на видобування.

Продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами також не здійснюється у разі, якщо на надрокористувача поширюються обмеження, встановлені частинами третьою - шостою статті 13 цього Кодексу, або у разі відсутності в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність та/або наявність розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, з інформацією (даними), що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, поданою заявником, а у випадку зареєстрованого іноземного представництва - інформації про кінцевого бенефіціарного власника відповідно до Закону України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях".

Продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами на строк його зупинення та (або) анулювання, визнаного незаконним (безпідставним) відповідно до рішення суду, що набрало законної сили, здійснюється у порядку, передбаченому статтею 16⁵ цього Кодексу.

Продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами, наданих на ділянки надр, які розташовані на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України, здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених законом.

Стаття 16⁵. Підстави та документи для внесення змін до спеціальних дозволів на користування надрами

Внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами здійснюється на підставі заяви та поданих надрокористувачем документів у разі:

1) зміни відомостей, зазначених у спеціальному дозволі на користування надрами, в тому числі щодо продовження строку дії такого спеціального дозволу на користування надрами на строк його зупинення та (або) анулювання, визнаного незаконним (безпідставним) відповідно до рішення суду, що набрало законної сили;

2) зменшення площі ділянки надр за ініціативою надрокористувача, а в разі зменшення площі ділянки надр, в межах якої наявні раніше розвідані запаси (ресурси), затверджені протоколами Державної комісії України по запасах корисних копалин, - після розподілу таких запасів (ресурсів) відповідної ділянки надр, що підтверджено відповідними протоколами Державної комісії України по запасах корисних копалин;

3) розширення меж не більш як на 50 відсотків початково наданої у користування площі (активного об'єму – для спеціальних дозволів на користування надрами, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин), за умови, що просторові межі перспективних покладів (активний об'єм), виявлені у процесі геологічного вивчення (дорозвідки), виходять за межі ділянки надр, наданої у користування, та підтверджені відповідними протоколами Державної комісії України по запасах корисних копалин і на суміжній ділянці надр не зареєстровано проведення робіт і досліджень пов'язаних з геологічним

вивченням надр, а також таку суміжну ділянку надр не надано у користування та (або) не виставлено на аукціон (електронні торги);

4) зміни кількості водозабірних споруд та (або) обсягів відбору підземних вод, визначених у спеціальному дозволі на користування надрами, - після проведення державної експертизи відповідних геологічних матеріалів та оцінки запасів Державною комісією України по запасах корисних копалин;

5) виявлення під час користування надрами, в межах площі ділянки надр, наданої в користування, нової кількості корисної копалини, яка зазначена у спеціальному дозволі на видобування корисних копалин, після проведення державної експертизи відповідних геологічних матеріалів та оцінки запасів такої копалини Державною комісією України по запасах корисних копалин, у тому числі збільшення запасів такої корисної копалини одночасно із розширенням меж ділянки надр на глибину, що підтверджене даними протоколу Державної комісії України по запасах корисних копалин;

6) виявлення під час користування надрами іншої корисної копалини, не зазначеної у спеціальному дозволі на користування надрами, – у разі якщо надрокористувач має на меті подальше видобування таких корисних копалин та після проведення державної експертизи відповідних геологічних матеріалів та оцінки запасів такої нововиявленої корисної копалини Державною комісією України по запасах корисних копалин;

7) зміни виду корисної копалини та (або) напряму використання корисної копалини, вказаних у спеціальному дозволі на користування надрами, в результаті проведення повторної державної експертизи та оцінки запасів раніше розвіданих родовищ корисних копалин Державною комісією України по запасах корисних копалин – у разі, якщо такі зміни призвели до зміни виду товарної продукції гірничого підприємства — корисної копалини (мінеральної сировини), яка приймалася для розрахунку початкової ціни продажу такого дозволу при його наданні;

8) виявлення надрокористувачем після отримання спеціального дозволу на користування надрами описок, очевидних помилок в тексті отриманого надрокористувачем спеціального дозволу;

9) відчуження шляхом укладення договору купівлі-продажу права на користування надрами, або внесення його як вкладу до статутного капіталу створюваного за його участю суб'єкта господарювання, при цьому, відповідні зміни вносяться виключно в частині власника спеціального дозволу на користування надрами;

10) у разі отримання юридичною особою в оренду чи концесію об'єктів права державної чи комунальної власності, а також отримання в концесію майна господарських товариств, 100 відсотків акцій (часток) яких належать державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді або іншому господарському товариству, 100 відсотків акцій (часток) якого належать державі, згідно з якою орендар (концесіонер) стає надрокористувачем (правонаступником щодо прав на користування надрами) відповідно до діючого спеціального

дозволу на користування надрами, без проведення аукціону (електронних торгів), та (або) у разі припинення чи розірвання такого договору;

11) розподілу, на підставі діючого спеціального дозволу на користування надрами, запасів (ресурсів) раніше розвіданих родовищ корисних копалин, між ділянками надр після затвердження розподілу (оцінки) таких запасів (ресурсів) Державною комісією України по запасах корисних копалин – за заявою надрокористувача, що має діючий спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку родовищ корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) або спеціальний дозвіл на видобування корисних копалин. При цьому здійснюється внесення змін до раніше наданого спеціального дозволу на користування надрами, запаси (ресурси) якого підлягають розподілу, та оформлюється окремий спеціальний дозвіл на користування надрами на виділену в результаті розподілу запасів (ресурсів) раніше розвіданих родовищ корисних копалин ділянку. Строк дії таких спеціальних дозволів на користування надрами встановлюється відповідно до строку раніше наданого спеціального дозволу на користування надрами, на основі якого було здійснено розподіл запасів раніше розвіданих родовищ корисних копалин;

12) отримання юридичною особою в оренду чи концесію цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства;

13) повернення орендарем чи концесіонером цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства з оренди чи концесії;

14) правонаступництва юридичної особи (надрокористувача) у результаті перетворення юридичної особи - власника спеціального дозволу на користування надрами, - за заявою надрокористувача, що має бути подана протягом трьох місяців з дати внесення змін до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;

15) приватизації державного підприємства відповідно до Закону України "Про особливості приватизації вугледобувних підприємств" та (або) Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна".

При цьому, при внесенні змін до спеціального дозволу на користування надрами реквізити раніше наданого спеціального дозволу на користування надрами не змінюються, а відповідні зміни вносяться виключно в частині змін, передбачених пунктом, на підставі якого вносяться такі зміни.

Для внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами надрокористувач подає заяву, разом з:

інформацією (у формі довідки, яка складається надрокористувачем, засвідчується його підписом) про виконання особливих умов спеціального дозволу на користування надрами, до якого планується внести зміни, та програми робіт, виконання якої передбачено угодою про умови користування надрами;

пояснювальною запискою, яка складається надрокористувачем, засвідчується його підписом та містить характеристику об'єкта (місцезнаходження, площа), обґрунтування необхідності внесення змін до

спеціального дозволу на користування надрами відповідно до підстави внесення змін.

У разі, якщо заявник є фізичною особою - підприємцем, він також подає разом із заявою копію паспорта або іншого документу, що посвідчує особу та реєстраційним номером облікової картки платника податків (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті, подають лише копію паспорта із серією, номером та відміткою).

У разі, якщо заявник є юридичною особою, він також подає разом із заявою актуальну інформацію (дані) на дату подання заяви, що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження, країна громадянства (підданства), а в разі коли кінцевий бенефіціарний власник іноземець є громадянином (підданим) декількох країн - усі країни його громадянства (підданства), серія (за наявності) та номер документа (документів), що посвідчує особу та підтверджує громадянство (підданство), зокрема, але не виключно паспорта громадянина України для виїзду за кордон, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), характер та міра (рівень, ступінь, частка) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу) або обґрунтована причина його (їх) відсутності, а також актуальну інформацію (дані) щодо структури власності юридичної особи.

У випадках, передбачених пунктами 2-7, 11 частини першої цієї статті, до зазначених документів заявник також додає:

1) відомості про протокол (протоколи) Державної комісії України по запасах корисних копалин про затвердження кількості запасів;

2) завірений заявником план підрахунку запасів корисної копалини на топографічній основі з нанесеними межами категорії запасів, контуром ділянки надр з географічними координатами кутових точок ділянки надр, а для підземних вод – з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами (в системі WGS 84 з точністю не менше однієї десятої секунди (00,0") та похибкою визначення - менш як 1 секунда), а також з лініями геологічних розрізів;

3) характерні геологічні розрізи з межами категорій запасів та умовними позначками, які підтверджують наявність підстав внесення відповідних змін до спеціального дозволу на користування надрами.

У випадках, передбачених пунктами 2-4, 11 частини першої цієї статті, до зазначених документів заявник також додає:

1) каталог географічних координат кутових точок ділянки надр (в системі WGS 84 з точністю не менше однієї десятої секунди (00,0") та похибкою визначення - менш як 1 секунда) із зазначенням її площі, а для видобування підземних вод - каталог географічних координат водозабірних споруд;

2) ситуаційний план з нанесеними межами ділянки надр та географічними координатами її кутових точок (в системі WGS 84 з точністю не менше однієї

десятої секунди (00,0") та похибкою визначення - менш як 1 секунда) у масштабі, який дає змогу перевірити правильність визначення координат, а для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, з подальшим видобуванням (промислова розробка) підземних вод – ситуаційний план з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами.

У випадку, передбаченому пунктом 4 частини першої цієї статті, заявник також подає відомості про нову кількість водозабірних споруд та (або) обсяг відбору підземних вод, ситуаційний план з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами.

У випадку, передбаченому пунктом 9 частини першої цієї статті, набувач прав, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами, також додає лист-згоду надрокористувача на внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами, засвідчений нотаріально, із зазначенням підстави відчуження права на користування надрами (шляхом купівлі-продажу або внесення як вкладу до статутного капіталу іншої юридичної особи).

У випадку, передбаченому пунктом 10 частини першої цієї статті, заявник до заяви та документів, зазначених у частині третій цієї статті, додатково подає засвідчену копію договору оренди чи концесії на об'єкти права державної чи комунальної власності, або засвідчену копію договору концесії на майно господарських товариств, 100 відсотків акцій (часток) яких належать державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді або іншому господарському товариству, 100 відсотків акцій (часток) якого належать державі, та/або належним чином засвідчені копії документів, що підтверджують припинення чи розірвання такого договору.

У випадках, передбачених пунктами 12 та 13 частини першої цієї статті заявник до заяви та документів, зазначених у частині третій цієї статті, додатково подає засвідчену копію договору оренди чи концесії цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства або засвідчену копію договору про розірвання або припинення договору оренди чи концесії цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства.

У випадку, передбаченому пунктом 14 частини першої цієї статті, заявник додатково до заяви та документів, зазначених в частині третій цієї статті, додає:

- 1) лист-згоду надрокористувача на внесення змін до дозволу;
- 2) копію рішення власника або уповноваженого ним органу про реорганізацію юридичної особи (надрокористувача) шляхом перетворення; оригінал або засвідчену копію передавального акта, складеного відповідно до вимог законодавства.

У випадку, передбаченому пунктом 15 частини першої цієї статті, заявник до заяви та документів, зазначених в частині третій цієї статті, додає засвідчену копію договору купівлі-продажу відповідного державного вугледобувного підприємства, іншого відповідного державного підприємства.

Підставами для прийняття рішення про відмову у внесенні змін до спеціального дозволу на користування надрами, залишення зазначеної заяви без

розгляду є підстави, визначені частиною одинадцятою та п'ятнадцятою статті 16³ цього Кодексу відповідно.

У випадках, передбачених пунктами 9, 11, 13-15 частини першої цієї статті, додатковою підставою для відмови про внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами є наявність інформації про неусунення надрокористувачем порушень умов користування надрами, передбачених угодою про умови користування надрами, до якої вносяться зміни, за результатами здійснення останнього заходу державного нагляду (контролю), або наявність податкового боргу з рентної плати.

Зміни до спеціального дозволу на користування надрами вносяться шляхом внесення інформації про такі зміни відповідним дозвільним органом у Державний реєстр спеціальних дозволів на користування надрами. У разі внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами дозвільний орган одночасно вносить відповідні зміни до угоди про умови користування надрами.

У разі повторної державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин ділянки надр під час дії спеціального дозволу на користування надрами оновлена інформація про кількісні характеристики корисної копалини та геопросторові дані родовищ корисних копалин автоматично вноситься центральним органом, що реалізує державну політику в у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, до Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами.

Стаття 16⁶. Підстави та документи для внесення змін до угоди про умови користування надрами

Під час внесення змін до угоди про умови користування надрами, забороняється продовження граничних строків виконання робіт на ділянці надр, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

Надрокористувач має право на продовження граничних строків виконання робіт щодо геологічного вивчення, дослідно-промислової розробки та (або) видобування корисних копалин у разі наявності таких підстав:

1) неотримання надрокористувачем в установленому порядку з незалежних від нього причин права користування земельною ділянкою (земельних ділянок), в межах площі яких знаходиться ділянка надр, надана у користування відповідно до спеціального дозволу на користування надрами, у строк, передбачений угодою про умови користування надрами;

2) дія форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), засвідчених Торгово-промисловою палатою України або уповноваженими нею регіональними торгово-промисловими палатами в установленому порядку (на строк дії таких обставин);

3) зупинення дії та (або) анулювання дозволу на користування надрами, яке визнане незаконним (безпідставним) відповідно до рішення суду, що набрало законної сили (на строк такого зупинення дії та (або) анулювання);

4) під час оформлення у встановленому законодавством порядку необхідних дозвільних документів або інших документів, необхідних для виконання програми робіт відповідно до законодавства, з причин, незалежних від надкористувача виникла затримка з їх отриманням (на строк такої затримки);

5) під час користування надрами виникла необхідність проведення додаткових геологічних досліджень, у тому числі у зв'язку з необхідністю переоцінки запасів корисних копалин за міжнародними стандартами;

6) під час користування надрами змінилися гірничо-геологічні, технічні, технологічні або інші умови, що призвели до необхідності проведення додаткових геологорозвідувальних (гірничих) робіт та (або) зміни технології чи способу проведення робіт з геологічного вивчення, дослідно-промислової розробки чи видобування (вилучення корисних копалин чи корисних компонентів);

7) неотримання промислового припливу вуглеводнів за результатами буріння свердловини, про що зазначено у паспорті такої свердловини.

При цьому, при внесенні змін до угоди про умови користування надрами з підстав, передбачених частиною другою цієї статті, забороняється зміна граничних строків виконання робіт щодо видобування корисних копалин, передбаченого угодою про умови користування надрами, на строк понад 24 місяці (у разі розробки родовищ корисних копалин відкритим способом) або 36 місяців (у разі розробки родовищ корисних копалин підземним або комбінованим способом) від строку, встановленого угодою про умови користування надрами в редакції такої угоди, що укладалась між дозвільним органом і надкористувачем під час видачі спеціального дозволу на користування надрами без урахування строків, передбачених частинами п'ятою та шостою статті 15 цього Кодексу та пунктом 3 частини другої цієї статті.

Додатково граничні строки виконання робіт продовжуються автоматично на строк, передбачений частинами п'ятою та шостою статті 15 цього Кодексу, а також - за заявою надкористувача з підстав, передбачених частиною другою цієї статті на строк до 18 місяців після припинення або скасування воєнного стану у зв'язку зі військовою агресією Російської Федерації проти України.

Зміни до угоди про умови користування надрами, в тому числі до програми робіт, також можуть вноситися у разі виявлення надкористувачем, після отримання спеціального дозволу на користування надрами, описок, очевидних помилок в тексті угоди про умови користування надрами, в тому числі програми робіт, та в інших випадках, передбачених цим Кодексом.

Внесення змін до угоди про умови користування надрами здійснюється дозвільним органом у разі наявності в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність, а у випадку зареєстрованого іноземного представництва - інформації про кінцевого бенефіціарного власника відповідно до Закону України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях" без внесення змін до дозволу за наявності

інформації органів державного геологічного контролю про відсутність порушень надрокористувачем умов користування надрами, передбачених дозволом або угодою про умови користування ділянкою надр.

Для внесення змін до угоди про умови користування надрами заявник подає до дозвільного органу заяву, разом з пояснювальною запискою, яка містить обґрунтування необхідності внесення змін до угоди про умови користування надрами, та засвідченими заявником копіями документів, що підтверджують наявність підстав для внесення змін до угоди про умови користування надрами, передбачених цією статтею.

Внесення змін до угоди про умови користування надрами, в тому числі програми робіт, здійснюється шляхом внесення інформації про відповідні зміни до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами, не пізніше, ніж протягом десяти робочих днів з дня отримання надісланої надрокористувачем заяви та доданих до неї документів.

Дозвільний орган приймає рішення про відмову у внесенні змін до угоди про умови користування у строк, передбачений частиною восьмою цієї статті, у разі:

- 1) відсутності підстав для внесення змін, передбачених цим Кодексом;
- 2) виявлення у поданих документах недостовірних відомостей;
- 3) наявності обмежень щодо можливості заявника бути надрокористувачем, визначених частинами третьою - шостою статті 13 цього Кодексу;
- 4) наявності інформації про неусунення надрокористувачем порушень умов користування надрами, передбачених угодою про умови користування надрами, до якої вносяться зміни, виявлених за результатами здійснення останнього заходу державного нагляду (контролю);
- 5) відсутності в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність та/або наявність розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, з інформацією (даними), що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, поданою заявником, а у випадку зареєстрованого іноземного представництва - інформації про кінцевого бенефіціарного власника відповідно до Закону України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях".

У разі усунення суб'єктом господарювання причин, що стали підставою для відмови у внесенні змін до спеціального дозволу на користування надрами, надрокористувач має право повторно звернутися із заявою про внесення змін до відповідного спеціального дозволу на користування надрами.

За наявності підстав заява про внесення змін до угоди про користування надрами разом з документами, що додаються до неї, може бути залишена без

розгляду та подана повторно в порядку та на підставах, встановлених частинами чотирнадцятою – двадцять першою статті 16³ цього Кодексу."

13. Текст статті 17 Кодексу України про надра (у підпункті 10 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 141 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

Гірничим відводом є частина надр, надана користувачам для промислової розробки родовищ корисних копалин та цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Отримання гірничого відводу необхідно виключно для гірничих об'єктів, розробка родовищ корисних копалин на яких здійснюється підземним способом, а саме шахт та рудників. Користування надрами за межами гірничого відводу на таких об'єктах забороняється.

Гірничий відвід для гірничих об'єктів, розробка родовищ корисних копалин на яких здійснюється підземним способом, передбачених частиною другою цієї статті, надається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці.

При наданні гірничих відводів вирішуються питання щодо правильності поділу родовищ корисних копалин на окремі гірничі відводи з метою запобігання залишенню поза гірничими відводами менш цінних родовищ корисних копалин та непридатних для самостійної розробки, дотримання вимог безпеки під час проведення гірничих і підричних робіт при розробці родовищ корисних копалин та при використанні надр для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, відвернення небезпеки для людей, майна та навколишнього природного середовища.

Порядок надання гірничих відводів встановлюється Кабінетом Міністрів України з урахуванням положень цього Кодексу.

Надання інвесторам, з якими укладено угоду про розподіл продукції, гірничих відводів для гірничих об'єктів, розробка родовищ корисних копалин, на яких здійснюється підземним способом, передбачених частиною другою цієї статті, здійснюється на підставі укладеної угоди про розподіл продукції.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, забезпечує інформаційну взаємодію з Державним земельним кадастром з метою надання через технологічні та програмні засоби Державного земельного кадастру відомостей про ділянки надр, надані у користування відповідно до гірничих відводів."

14. Частини першу-третю статті 19 Кодексу України про надра (у підпункті 11 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 145 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Право користування надрами надається шляхом надання спеціального дозволу на користування надрами.

При укладенні угод про розподіл продукції надра надаються в користування на підставі угоди про розподіл продукції з оформленням спеціального дозволу на користування надрами.

Користування надрами здійснюється без надання спеціального дозволу на користування надрами у випадках, передбачених цим Кодексом."

15. У статті 20 Кодексу України про надра (у підпункті 12 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 146 проекту порівняльної таблиці):

частину першу викласти у такій редакції:

"Для геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин надра надаються у користування після одержання спеціального дозволу на геологічне вивчення надр, у тому числі дослідно-промислової розробки корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка).";

у частині другій слова "Дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення" замінити словами "Дослідно-промислова розробка корисних копалин".

16. У частині 1 статті 23 Кодексу України про надра (у підпункті 14 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 148 проекту порівняльної таблиці): слова "та гірничого відводу" виключити.

17. Текст підпункту 15 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 149 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"у частині першій:

у пункті 4 слова "тимчасового" виключити;

доповнити частину новими пунктами 6 та 7 такого змісту:

"6) на договірних засадах залучати третіх осіб для виконання окремих видів робіт, пов'язаних з користуванням надрами (у такому разі, відповідальність за виконання умов, передбачених спеціальними дозволами на користування надрами, несе власник спеціального дозволу на користування надрами);

7) повністю або частково відчужувати права на користування надрами, надані їм спеціальним дозволом на користування надрами шляхом укладення договору купівлі-продажу або внесення їх як вкладу до статутного капіталу, створюваних за їх участю суб'єктів господарювання або вносити такі права як вклад у спільну діяльність з урахуванням положень статті 16¹ цього Кодексу.";

доповнити статтю після частини першої частиною такого змісту:

"У разі передачі права власності на артезіанську, нафтову або газову свердловину (гірничу виробку) власник такої свердловини (гірничої виробки) повідомляє центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр протягом шести місяців після такої передачі, а набувач відповідного права власності передає належним чином оформлений паспорт свердловини (гірничої виробки) для обліку та відображення у відповідному державному реєстрі."

У зв'язку з цим частини другу – п'яту вважати відповідно частинами четвертою – сьомою;

частину четверту викласти у такій редакції:

"Права та обов'язки користувача надр виникають з дня, наступного за днем внесення інформації про спеціальний дозвіл на користування надрами до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами, якщо в такому спеціальному дозволі на користування надрами не передбачено більш пізній строк, а в разі укладення угоди про розподіл продукції – з дня набрання чинності такою угодою, якщо інше не передбачено самою угодою, та діють до завершення строку дії спеціального дозволу на користування надрами або до набрання законної сили рішенням суду про дострокове припинення права користування надрами (анулювання спеціального дозволу на користування надрами) з підстав, встановлених цим Кодексом."

18. Текст статті 26 Кодексу України про надра (у підпункті 16 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 152 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Право користування надрами припиняється у разі закінчення встановленого строку користування надрами, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку із відчуженням прав на користування надрами шляхом укладення договору купівлі-продажу чи внесення таких прав як вкладу до статутного капіталу суб'єктів господарювання, або анулювання спеціального дозволу на користування надрами.

Анулювання спеціального дозволу на користування надрами здійснюється у разі:

1) звернення користувача надр із заявою про анулювання спеціального дозволу на користування надрами, в тому числі, якщо відпала потреба у користуванні надрами;

2) виявлення факту вичерпання запасів, визначених спеціальним дозволом на користування надрами на основі звітності, поданої надрокористувачем - за умови, якщо надрокористувач не звернувся в установленому цим Кодексом порядку із заявою про внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами на підставі пункту 5 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу;

3) наявності в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про припинення юридичної особи, яка є надрокористувачем, шляхом ліквідації або відомостей про припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця, яка є надрокористувачем, а також в разі неподання надрокористувачем заяви про внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку із перетворенням юридичної особи - власника спеціального дозволу на користування надрами в установлений пунктом 14 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу строк;

4) заподіяння внаслідок проведення робіт, пов'язаних з користуванням ділянкою надр, безпосередньої шкоди життю чи здоров'ю людей або виникнення істотного забруднення навколишнього природного середовища;

5) невиконання, за винятком наявності незалежних від надрокористувача обставин, затвердженої програми робіт з порушенням строків на понад один рік з дати закінчення виконання відповідного етапу програми робіт;

6) встановлення факту надання в заяві про видачу спеціального дозволу на користування надрами та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації щодо заявника;

7) невжиття надрокористувачем заходів для усунення причин зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку з порушенням вимог законодавства – після зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами у зв'язку з таким порушенням із наданням достатнього часу для їх усунення;

8) застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України "Про санкції" у вигляді анулювання спеціального дозволу на користування надрами;

9) наявності підстави, передбаченої частиною четвертою статті 16¹ цього Кодексу;

10) виявлення підстав для анулювання спеціального дозволу на користування надрами, передбачених Законом України "Про газ (метан) вугільних родовищ" - для спеціальних дозволів на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку, та видобування газу (метану) вугільних родовищ.

Спеціальний дозвіл на користування надрами анулюється з підстав, визначених пунктами 1, 3, 8, 9 частини другої цієї статті, відповідним дозвільним органом, а з підстав, визначених пунктами 2, 4 - 7 та 10 частини другої цієї статті – виключно судом.

Анулювання спеціального дозволу на користування надрами, з підстав визначених пунктами 4, 5, 7, 10 частини другої цієї статті, дозволяється виключно якщо такі підстави були встановлені за результатами проведення заходів державного нагляду (контролю). Анулювання спеціального дозволу на користування надрами з підстави, визначеної пунктом 8 частини другої цієї статті, здійснюється з урахуванням вимог, передбачених частинами п'ятою - сьомою статті 13 цього Кодексу.

У разі визнання за рішенням суду, що набрало законної сили, незаконним (безпідставним) анулювання спеціального дозволу на користування надрами, строк дії такого спеціального дозволу на користування надрами та відповідно строк користування надрами продовжується дозвільним органом на строк такого анулювання.

У разі припинення права на користування надрами внаслідок закінчення встановленого строку користування надрами або у разі анулювання спеціального дозволу на користування надрами питання про припинення права користування земельною ділянкою вирішується у встановленому земельним законодавством порядку.

Вимоги цієї статті не застосовуються до користувачів надр за угодою про розподіл продукції. У цьому разі право користування надрами може бути припинено, обмежено чи тимчасово заборонено (зупинено) лише у разі:

- 1) припинення (в тому числі дострокового) дії угоди про розподіл продукції, що здійснюється на умовах і в порядку, передбачених такою угодою;
- 2) виникнення безпосередньої загрози життю та здоров'ю людей або довкіллю.

Особливості і умови припинення права користування надрами відповідно до угоди про розподіл продукції визначаються Законом України "Про угоди про розподіл продукції".

Порядок та підстави припинення права користування нафтогазоносними надрами (анулювання спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами) визначаються виключно Законом України "Про нафту і газ";".

19. Абзац другий підпункту 17 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 166 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"у частині першій слова та цифри "крім випадків, передбачених статтею 29 цього Кодексу" замінити словами "крім випадків, передбачених цим Кодексом";".

20. У абзаці четвертому підпункту 17 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 170 проекту порівняльної таблиці) слова "відповідний збір" замінити словами та знаками "відповідна плата (збір)".

21. Абзаци п'ятий-сьомий підпункту 17 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 172 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Доповнити статтю частинами такого змісту:

"За продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами плата (збір) не справляється, крім випадків, передбачених цією частиною. Плата (збір) за продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами справляється виключно у разі:

продовження строку дії спеціального дозволу на видобування корисних копалин (крім вугілля, що видобувається вугледобувними підприємствами, що отримують дотації з державного бюджету, незалежно від обсягу видобутої корисної копалини), за яким здійснено видобуток корисних копалин у розмірі більше ніж один відсоток, але менше ніж п'ять відсотків від обсягу балансових запасів, що обліковувалися державним балансом корисних копалин на момент отримання такого спеціального дозволу - у розмірі двадцяти відсотків початкової ціни продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на користування надрами на такі корисні копалини;

продовження строку дії спеціального дозволу на видобування підземних вод для всіх потреб, незалежно від обсягу видобутої корисної копалини, та отримання геотермальної енергії (теплової енергії надр) - у розмірі ста відсотків початкової ціни продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на користування надрами для підземних вод.

При цьому початкова ціна продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на користування надрами для цілей частини п'ятої цієї статті розраховується відповідно до методики, затвердженої Кабінетом Міністрів України, на момент продовження дії такого спеціального дозволу на користування надрами.

Особливості справляння плати (збору) за продовження строку дії спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами визначаються Законом України "Про нафту і газ".

22. Статтю 34 Кодексу України про надра (у підпункті 18 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 177 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Стаття 34. Плата (збір) за надання спеціальних дозволів на користування надрами, внесення змін до спеціальних дозволів на користування надрами.

Розмір плати (збору) за надання спеціальних дозволів на користування надрами визначається за результатами аукціону (електронних торгів). У разі надання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону (електронних торгів) справляється плата (збір), яка становить сто відсотків початкової ціни продажу відповідного спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні (електронних торгах).

Початкова ціна продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на користування надрами визначається відповідно до методики, встановленої Кабінетом Міністрів України.

За надання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону (електронних торгів) з метою виконання угод про розподіл продукції справляється плата (збір) у розмірі одного відсотка початкової ціни продажу такого спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні (електронних торгах).

Не справляється плата (збір) за видачу спеціальних дозволів державним дитячим спеціалізованим санаторно-курортним закладам за здійснення видобутку мінеральних вод у частині, що використовується для лікування на їх території.

При внесенні змін до спеціальних дозволів на користування надрами на підставі пункту 3 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу власник спеціального дозволу на користування надрами сплачує плату (збір) у розмірі сто відсотків початкової ціни продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на користування надрами за запаси (ресурси) корисних копалин, які затверджені (апробовані) в установленому порядку, що входять в межі ділянки надр, заявленої на розширення площі ділянки надр (без врахування обсягу запасів (ресурсів) корисних копалин в межах площі ділянки надр, наданої у користування до відповідного розширення меж).

При внесенні змін до спеціальних дозволів на користування надрами на підставі пункту 4 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу власник спеціального дозволу на користування надрами сплачує плату (збір) у розмірі сто відсотків

початкової ціни продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на користування надрами за додатковий обсяг видобутку підземних вод.

При внесенні змін до спеціальних дозволів на користування надрами на підставі пункту 5 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу власник спеціального дозволу на користування надрами сплачує плату (збір) у розмірі сто відсотків початкової ціни продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на видобування відповідної корисної копалини за її нововиявлену кількість. При цьому нововиявлена кількість корисних копалин визначається як різниця обсягу запасів (ресурсів) родовища корисних копалин, що затверджені (апробовані) в установленому порядку за результатами проведення державної експертизи підрахунку запасів (ресурсів) корисних копалин, що стала підставою для внесення змін до спеціального дозволу через виявлення нової кількості таких корисних копалин та обсягу запасів (ресурсів) корисних копалин, що обліковувалися державним балансом корисних копалин по відповідному родовищу станом на дату проведення такої державної експертизи підрахунку запасів (ресурсів) корисних копалин.

При внесенні змін до спеціальних дозволів на користування надрами на підставі пункту 6 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу, власник спеціального дозволу на користування надрами сплачує плату (збір) у розмірі сто відсотків початкової ціни продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на видобування нововиявленої корисної копалини.

Особливості справляння плати (збору) за внесення змін до спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами на підставі пунктів 5 та 6 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу визначаються Законом України "Про нафту і газ".

При внесенні змін до спеціальних дозволів на користування надрами на підставі пункту 7 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу власник спеціального дозволу на користування надрами сплачує плату (збір), яка визначається як різниця між початковою ціною продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на видобування корисної копалини, напрям використання якої змінено в результаті повторної державної експертизи та оцінки запасів раніше розвіданих родовищ корисних копалин, та початковою ціною продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на видобування корисної копалини, що внесена до спеціального дозволу на користування надрами при його наданні. При цьому для визначення такої різниці застосовуються обсяг товарної продукції гірничодобувного підприємства - корисної копалини (мінеральної сировини) та цін відповідних одиниць товарної продукції, що актуальні на момент здійснення такого розрахунку.

Для вугледобувних підприємств, що отримують дотації з державного бюджету, плата (збір) за внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами з підстав, встановлених пунктами 3, 5, 7 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу, не справляється.

У разі внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами на підставі пунктів 1, 2, 8-15 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу, оформлення

окремого спеціального дозволу на користування надрами на підставі пункту 8 частини першої статті 16² та пункту 11 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу, плата (збір) не справляється."

23. Абзац сьомий підпункту 19 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 185 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Фінансування геологічного вивчення надр, передбачене державними програмами розвитку мінерально-сировинної бази України, здійснюється в порядку та у розмірі, визначеному законодавством."

24. Частини 7-10 статті 39 Кодексу України про надра (підпункт 20 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 187 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Доступ до первинної (необробленої) та вторинної (обробленої) геологічної інформації, що є у державній власності, є безоплатним з урахуванням положень цього Кодексу. Вторинна (оброблена) геологічна інформація, що є у державній власності, повинна бути розміщена у відкритому он-лайн доступі на Державному геологічному веб-порталі."

Компенсація витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи справляється виключно у випадку отримання спеціального дозволу на користування надрами, як плата (збір) за вторинну (оброблену) геологічну інформацію. Розмір такої компенсації визначається відповідно до методики визначення вартості геологічної інформації, отриманої за рахунок коштів державного бюджету, встановленої Кабінетом Міністрів України.

Компенсація витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи не справляється у разі отримання спеціального дозволу на користування надрами з метою виконання робіт за кошти державного бюджету.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр забезпечує створення та функціонування Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу та визначає його технічного адміністратора. Технічним адміністратором є підприємство та/або підприємства, які належать до сфери управління цього органу, чи щодо яких ним здійснюються повноваження з управління корпоративними правами держави (включаючи його дочірні підприємства). Порядок функціонування Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища".

25. Абзац двадцять дев'ятий підпункту 20 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 196 проекту порівняльної таблиці) доповнити словами "та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України".

26. У частинах другій і четвертій статті 45 (у підпункті 23 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 198 проекту порівняльної таблиці) слова "раціональної мети" замінити словами "раціонального напрямку".

27. У останньому абзаці статті 23 Кодексу України про надра (у підпункті 23 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 200 проекту порівняльної таблиці) слово "зокрема" виключити.

28. Статтю 57 Кодексу України про надра (у підпункті 26 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 201 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Стаття 57. Тимчасова заборона (зупинення) користування надрами

Право користування надрами може бути тимчасово заборонено (зупинено) виключно з таких підстав:

1) невиконання надрокористувачем в установлений строк приписів щодо усунення порушення вимог законодавства, відповідної угоди про умови користування надрами та передбаченою нею програми робіт, виданих за результатами проведення заходів державного геологічного контролю центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

2) відсутність в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність та (або) наявність розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, з інформацією (даними), що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, поданою заявником, а у випадку зареєстрованого іноземного представництва - інформації про кінцевого бенефіціарного власника відповідно до Закону України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях";

3) застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України "Про санкції" у вигляді зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами.

Тимчасова заборона (зупинення) права користування надрами здійснюється шляхом зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами з підстав:

визначених пунктом 1 частини першої цієї статті – виключно судом за позовом центрального органу, виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

визначених пунктом 2, 3 частини першої цієї статті - центральним органом, виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Тимчасова заборона (зупинення) дії спеціального дозволу на користування надрами з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої цієї статті здійснюється з урахуванням вимог частини п'ятої - сьомої статті 13 цього Кодексу на строк дії таких спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

Протягом 20 календарних днів після зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами надрокористувач зобов'язаний зупинити проведення робіт на наданій йому в користування ділянці надр, передбачених відповідним спеціальним дозволом на користування надрами.

Зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами не звільняє надрокористувача від обов'язку проводити на ділянці надр роботи, пов'язані із запобіганням виникненню на ділянці надр надзвичайної ситуації або усуненням її наслідків.

Зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами не є підставою для переривання строку його дії.

Дія спеціального дозволу на користування надрами поновлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр після усунення надрокористувачем порушень, що були підставою для прийняття судом рішення щодо тимчасової заборони (зупинення) права користування надрами, та (або) у разі закінчення строку дії або вирішення питання про зняття спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) з відповідного надрокористувача чи усунення підстави, передбаченої пунктом 2 частини першої цієї статті.

У разі визнання за рішенням суду, що набрало законної сили, незаконним (безпідставним) зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами строк дії такого спеціального дозволу на користування надрами та відповідно строк користування надрами продовжується дозвільним органом на строк такого зупинення.

При користуванні надрами відповідно до умов угоди про розподіл продукції право користування надрами може бути припинено, обмежено чи тимчасово заборонено (зупинено) виключно на умовах та в порядку, передбачених Законом України "Про угоди про розподіл продукції" і такою угодою.

Порядок та підстави обмеження, тимчасової заборони (зупинення) користування нафтогазоносними надрами, в тому числі шляхом зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, визначаються виключно Законом України "Про нафту і газ".

Виробництво (виготовлення) або реалізація продукції, виконання робіт, надання послуг власниками спеціальних дозволів на користування надрами можуть бути також зупинені повністю або частково за позовами відповідних органів державного нагляду (контролю) відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

29. Доповнити законопроект після підпункту 26 пункту 1 Розділу I законопроекту (стор. 209 проекту порівняльної таблиці) підпунктом такого змісту:

"доповнити статтю 61 частиною такого змісту:

"Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів здійснює в межах своєї компетенції розрахунок розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами відповідно до методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки";"

30. Пункт 3 частини четвертої змін до статті 62 Кодексу України про надра (у пункті 27 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 213 проекту порівняльної таблиці) після слова "розраховувати" доповнити словами "в межах своєї компетенції".

31. Пункт 4 частини четвертої змін до статті 62 Кодексу України про надра (у пункті 27 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 213 проекту порівняльної таблиці) після слова "відбирати" доповнити словами "в рамках заходів державного нагляду (контролю)".

32. Назву статті 63 Кодексу України про надра (у підпункті 28 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 214 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Повноваження центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері державного гірничого нагляду".

33. Абзац другий статті 64 Кодексу України про надра (у підпункті 29 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 217 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, - мають право звернутися до особи (юридичної особи), що завдала збитків, внаслідок порушення законодавства про надра з претензією про необхідність відшкодування збитків. У разі, якщо особа (юридична особа) добровільно відмовляється відшкодувати збитки, - відповідний центральний орган виконавчої влади має право звернутися до суду з позовом про стягнення коштів та відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про надра."

34. У частині третій змін до статті 64 Кодексу України про надра (у підпункті 29 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 219 проекту порівняльної таблиці):

слова "власником надр" замінити словом "надрокористувачем";

доповнити абзац словами "та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України".

35. У частині четвертій змін до статті 64 Кодексу України про надра (у підпункті 29 пункту 1 Розділу I законопроекту стор. 219 проекту порівняльної таблиці):

слова "розподілу продукції" замінити словами "угод про розподіл продукції";

слова "що укладаються" замінити словом "укладених".

36. Текст статті 68 Кодексу України про надра (у підпункті 30 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 220 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи (в тому числі через зареєстровані в Україні представництва), які відповідають вимогам частини першої- шостої статті 13 цього Кодексу, набувають право користування надрами на таких самих підставах, що і громадяни України та юридичні особи, зареєстровані в Україні";".

37. Текст Перехідних положень Кодексу України про надра (у підпункті 31 пункту 1 Розділу I законопроекту стор. 220 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"У зв'язку з набранням чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами":

1. До створення та забезпечення належного функціонування Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами в частині Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами усі положення Кодексу України про надра та прийнятих відповідно до нього нормативно-правових актів в частині включення до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами інформації щодо спеціальних дозволів на користування надрами, продовження строку їх дії, внесення до них змін (у тому числі до угоди про умови користування надрами) реалізуються шляхом опублікування відповідної інформації на офіційному веб-сайті відповідного дозвільного органу. Опублікований на офіційному веб-сайті спеціальний дозвіл на користування надрами є дійсним, а паперовий бланк спеціального дозволу на користування надрами не є обов'язковим та надається у формі витягу виключно на вимогу надрокористувача, протягом п'яти робочих днів з дня подання у довільній формі заяви щодо отримання такого паперового бланку спеціального дозволу на користування надрами до відповідного дозвільного органу.

2. Спеціальні дозволи на користування надрами, які були видані до набрання чинності зазначеним Законом, є дійсними на строк дії, що зазначений у таких спеціальних дозволах на користування надрами з урахуванням строків автоматичного продовження строку їх дії відповідно до частин п'ятої та шостої статті 15 цього Кодексу, а також строків продовження строку дії таких

спеціальних дозволів на підставі пункту 1 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу.

3. Для спеціальних дозволів на користування надрами, які були видані до набрання чинності зазначеним Законом України, розмір меж початково наданої у користування ділянки надр, що може бути розширено не більш як на 50 відсотків відповідно до пункту 3 частини першої статті 16⁵ цього Кодексу, визначається межами спеціального дозволу на користування надрами, дійсного на дату набрання чинності зазначеним Законом.

4. Власники спеціальних дозволів на геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислового розробку родовищ з подальшим видобуванням бурштину (промислова розробка родовищ), виданих до набрання чинності зазначеним Законом, крім прав та обов'язків, передбачених Кодексом про надра для спеціальних дозволів на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислового розробку (промислова розробка), також мають право на одноразове безоплатне продовження строку дії таких спеціальних дозволів на користування надрами на строк, що не перевищує п'ять років в порядку, передбаченому статтями 16³ та 16⁴ Кодексу України про надра для продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами.

5. Власник спеціального дозволу на геологічне вивчення або геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислового розробку родовищ корисних копалин, та (або) спеціального дозволу на геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислового розробку родовищ мають право на надання спеціального дозволу на видобування корисних копалин (в тому числі нафти і газу) без аукціону – у разі, якщо він на підставі такого спеціального дозволу на користування надрами (окрім наукових полігонів) за власні кошти виконав геологічне вивчення ділянки надр і оцінку запасів та ресурсів корисних копалин, яка затверджена Державною комісією України по запасах корисних копалин, та подав документи на отримання спеціального дозволу на видобування корисних копалин відповідної ділянки надр не пізніше ніж протягом трьох років після затвердження запасів корисних копалин.

Такий спеціальний дозвіл на видобування корисних копалин (в тому числі нафти і газу) видається в порядку, передбаченому статтями 16² та 16³ цього Кодексу та за умови сплати плати (збору), яка становить сто відсотків початкової ціни продажу відповідного спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні (електронних торгах). Для отримання такого спеціального дозволу заявник подає заяву разом з документами, передбаченими частинами другою - п'ятою статті 16² цього Кодексу.

Власник спеціального дозволу на геологічне вивчення або геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислового розробку родовищ корисних копалин, та (або) спеціального дозволу на геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислового розробку родовищ, які на момент набрання чинності зазначеним Законом не здійснили оцінку запасів та ресурсів корисних копалин, яка затверджена Державною комісією України по запасах корисних копалин, та у разі, якщо дія такого спеціального дозволу на користування надрами продовжувалася не більше одного разу, також мають

право на отримання спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислово розробку родовищ корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка), у тому числі нафти і газу, без проведення аукціону (електронних торгів) протягом шести місяців з дня закінчення строку дії такого спеціального дозволу на користування надрами.

Такий спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислово розробку родовищ корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) (у тому числі нафти і газу) видається в порядку, передбаченому статтями 16² та 16³ цього Кодексу та за умови сплати плати (збору), яка становить сто відсотків початкової ціни продажу відповідного спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні (електронних торгах). Для отримання такого спеціального дозволу заявник подає заяву разом з документами, передбаченими частинами другою, четвертою та п'ятою статті 16² цього Кодексу.

6. Установити, що для угод про умови користування надрами, укладених до набрання чинності зазначеним Законом, строк передбачений частиною третьою статті 16⁶ цього Кодексу, від якого надрокористувач має право на зміну граничного терміну початку етапу видобування корисних копалин, розраховується від строку, зазначеного у відповідній угоді про умови користування надрами в редакції, станом на момент набрання чинності зазначеним Законом.

7. Суб'єкти господарювання, що на момент набрання чинності зазначеним Законом здійснюють видобування підземних вод для надання послуг питного водопостачання без спеціального дозволу на користування надрами, зобов'язані отримати спеціальний дозвіл на користування надрами без проведення аукціону у порядку, визначеному цим Кодексом, протягом дванадцяти місяців з дня скасування або припинення воєнного стану в Україні.

8. Заяви та документи на отримання, продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, їх переоформлення, внесення до них змін, подані надрокористувачем до набрання чинності зазначеним Законом, розглядаються, та надання, продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, переоформлення, внесення до них змін здійснюється у порядку, що діяв на момент набрання чинності зазначеним Законом, крім випадків, коли за результатами розгляду таких заяв було видано наказ про відмову в наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку дії спеціальних дозволів на користування надрами, їх переоформленні, внесенні до них змін."

38. Текст абзацу другого частини четвертої статті 66 Земельного кодексу України (стор. 228 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Земельні ділянки усіх форм власності та категорій надаються у користування власникам спеціальних дозволів на користування надрами з метою геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) загальнодержавного та місцевого значення та (або) видобування корисних

копалин загальнодержавного та місцевого значення шляхом встановлення земельних сервітутів, згідно з межами ділянок надр та строками дії відповідних спеціальних дозволів на користування надрами, а також за межами таких ділянок надр для будівництва та розміщення споруд/об'єктів, пов'язаних із зазначеним видом діяльності (із автоматичним продовженням строку дії сервітуту в разі продовження строку дії відповідного спеціального дозволу на користування надрами). Встановлення земельних сервітутів для зазначених цілей здійснюється без зміни цільового призначення таких земельних ділянок, крім земель природно-заповідного фонду, оздоровчого призначення, рекреаційного призначення, історико-культурного призначення";

39. Частина 1 статті 141 Земельного кодексу України (у підпункті 31 пункту 1 Розділу I законопроекту, стор. 233 проекту порівняльної таблиці) доповнити пунктом "з)" такого змісту:

"з) припинення права користування надрами у разі закінчення встановленого спеціальним дозволом на користування надрами строку користування надрами (у випадку передачі земельної ділянки державної, комунальної власності користувачу надр для здійснення діяльності з користування надрами)".

40. Текст підпункту 3 пункту 2 Розділу I законопроекту (стор. 234 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"3. Для цілей видобування корисних копалин загальнодержавного значення, в тому числі будівництва та розміщення споруд (об'єктів), пов'язаних із зазначеним видом діяльності, вилучення земельних ділянок державної або комунальної власності, крім земель природно-заповідного фонду, оздоровчого призначення, рекреаційного призначення, історико-культурного призначення, відбувається на підставі рішень органів, зазначених у частині першій цієї статті, що мають бути прийняті протягом трьох місяців з дня подачі відповідної заяви особою, яка має спеціальний дозвіл на користування надрами. Рішенням про вилучення земельної ділянки державної або комунальної власності здійснюється передача відповідної земельної ділянки в користування особі, яка має спеціальний дозвіл на користування надрами.

У разі, якщо землекористувач не надав згоду на вилучення земельної ділянки протягом строку, передбаченого абзацом першим цієї частини, орган, зазначений у частині першій цієї статті, протягом трьох місяців з дня завершення відповідного строку звертається до суду із позовом про вилучення земельної ділянки державної або комунальної власності із постійного користування, крім земель природно-заповідного фонду, оздоровчого призначення, рекреаційного призначення, історико-культурного призначення, для цілей видобування корисних копалин загальнодержавного значення. Задоволення позову про вилучення земельної ділянки із постійного користування відповідно до цієї частини допускається у разі, якщо об'єкти, які передбачається розмістити на земельній ділянці, неможливо розмістити на іншій земельній ділянці або якщо розміщення таких об'єктів на інших земельних ділянках завдасть значних матеріальних збитків або спричинить негативні екологічні наслідки для відповідної територіальної громади, суспільства чи держави в цілому.

Земельна ділянка, вилучена із постійного користування за рішенням суду, передається в користування особі, яка має спеціальний дозвіл на користування надрами органом, зазначеним в частині першій цієї статті у тридцятиденний строк з моменту набрання чинності рішенням суду для цілей видобування корисних копалин загальнодержавного значення. Втрати лісогосподарського виробництва та збитки, що будуть завдані землекористувачу внаслідок вилучення земельних ділянок із постійного користування сплачуються відповідно до законодавства особою, якій земельну ділянку було передано у користування".

41. Пункт 2 Розділу 1 законопроекту (стор. 238 проекту порівняльної таблиці) доповнити підпунктом 5 такого змісту:

"5) у пункті "є" частини першої статті 156 та частині другій статті 207 слова "з метою дослідно-промислової розробки родовищ бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення та/або видобування бурштину, інших корисних копалин загальнодержавного значення" замінити словами "з метою геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) загальнодержавного та місцевого значення та (або) видобування корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення та для будівництва та розміщення споруд/об'єктів, пов'язаних із зазначеним видом діяльності".

42. Абзац четвертий підпункту 3 пункту 4 Розділу I законопроекту (стор. 248 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Користувач нафтогазоносними надрами, що має спеціальний дозвіл на користування нафтогазоносними надрами, може повністю або частково відчужувати права на користування надрами, надані йому спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами, іншій юридичній чи фізичній особі - підприємцю шляхом укладення договору купівлі-продажу таких прав або внесення таких прав як вклад до статутного капіталу створюваних за його участю суб'єктів господарювання за умов, що на таку юридичну чи фізичну особу-підприємця або суб'єкта господарювання не поширюються обмеження, встановлені частинами третьою - шостою статті 13 Кодексу України про надра. Користувач нафтогазоносними надрами також має право на внесення прав на користування надрами, наданих йому спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами, як вкладу у спільну діяльність. Відчуження шляхом укладення договору купівлі-продажу частини прав, передбачених спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами, внесення частини таких прав як вкладу до статутного капіталу, а також внесення частини таких прав як вклад у спільну діяльність може здійснюватися виключно після розподілу запасів (ресурсів) між ділянками надр раніше розвіданого родовища корисних копалин, на яке користувачу нафтогазоносними надрами надано право на користування надрами, затвердження таких розподілених запасів (ресурсів) Державною комісією України по запасах корисних копалин, а також внесення змін до такого спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами в результаті розподілу запасів (ресурсів) корисних копалин та оформлення окремого нового спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами на відповідну

виділену в результаті розподілу ділянку надр в порядку та на підставах, передбачених Кодексом України про надра".

43. Абзац п'ятий підпункту 3 пункту 4 Розділу I законопроекту (стор. 252 проекту порівняльної таблиці) замінити трьома абзацами такого змісту:

"Суб'єкт господарювання державного сектору економіки, а також підприємство, господарське товариство, у статутному капіталі якого 50 і більше відсотків належить підприємству або господарському товариству, в якого є частка держави в статутному капіталі, має право відчужувати права на користування надрами, надані йому спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами, вносити їх як вклад до статутних капіталів або вносити як вклад у спільну діяльність виключно таким юридичним особам:

юридичній особі, частка держави в статутному капіталі якої становить 100 відсотків;

юридичній особі, у статутному капіталі якої 50 і більше відсотків належить підприємству або господарському товариству, частка держави в статутному капіталі якого становить 100 відсотків".

44. Абзац шостий підпункту 3 пункту 4 Розділу I законопроекту (стор. 253 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"У разі, якщо організаційно-правову форму користувача нафтогазоносними надрами, який набув права на користування надрами на підставі частини третьої цієї статті, було змінено шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення та (або) у разі зміни частки у статутному (складеному) капіталі та (або) у разі відчуження частки (її частини) у статутному (складеному) капіталі та(або) у разі відчуження акцій користувача нафтогазоносними надрами (за винятком продажу в результаті первинного публічного розміщення цінних паперів (публічна пропозиція)), та внаслідок цих змін такий користувач нафтогазоносними надрами не відповідає жодній з вимог, встановлених абзацами другим - третім частини третьої цієї статті, право користування надрами за відповідним спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами припиняється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр."

45. У абзаці сьомому підпункту 3 пункту 4 Розділу I законопроекту (стор. 253 проекту порівняльної таблиці):

слова і цифри "не менш як 50 відсотків" замінити словами і цифрами "50 і більше відсотків";

слова і знаки "іншій юридичній чи фізичній особі виключно за рішенням Кабінету Міністрів України (крім випадків, передбачених у частині третій цієї статті)" замінити словами "іншій фізичній особі-підприємцю чи юридичній особі, не зазначеній у частині третій цієї статті, виключно за рішенням Кабінету Міністрів України".

46. Доповнити підпункт 3 пункту 4 Розділу I законопроекту (стор. 254 проекту порівняльної таблиці) після абзацу сьомого абзацом такого змісту:

"Для набуття права на користування нафтогазоносними надрами особа, з якою власником спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами укладено договір купівлі-продажу відповідних прав на користування нафтогазоносними надрами, або особа, до статутного капіталу якої внесено як вклад право користування нафтогазоносними надрами, звертається із заявою на внесення змін до такого спеціального дозволу в порядку та на підставі, передбаченого Кодексом України про надра, до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Користувач нафтогазоносними надрами, який відчужив права на користування надрами шляхом укладання договору купівлі-продажу, які передбачені спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами, або вніс їх як вклад до статутних капіталів створюваних за його участю суб'єктів господарювання, продовжує нести усі права та обов'язки користувача нафтогазоносними надрами за відповідним спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами до внесення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр відповідних змін до такого спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами у порядку, встановленому Кодексом України про надра. Відповідні права та обов'язки, зокрема щодо провадження планованої діяльності на підставі наявного за діючим спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами висновку з оцінки впливу на довкілля та (або) рішення про провадження планованої діяльності, в повному обсязі переходять до набувача прав на користування надрами за відповідним спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами з дати внесення в передбаченому Кодексом України про надра змін до такого спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами з одночасним внесенням відповідної інформації до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами.

Користувач нафтогазоносними надрами, який вніс права на користування нафтогазоносними надрами, передбачені спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами, як вклад у спільну діяльність, продовжує нести права та обов'язки надрокористувача за відповідним спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами у повному обсязі."

47. Абзац восьмий підпункту 4 пункту 4 Розділу I законопроекту (стор. 257 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Перебіг строку користування нафтогазоносними надрами починається з дня, наступного за днем внесення інформації про спеціальний дозвіл на користування нафтогазоносними надрами до Державного реєстру спеціальних дозволів на користування надрами, якщо в такому спеціальному дозволі на користування нафтогазоносними надрами не передбачено більш пізній строк, а в разі укладення угоди про розподіл продукції - з дня, зазначеного в такій угоді".

48. У абзаці дев'ятому підпункту 4 пункту 4 Розділу I законопроекту (стор. 258 проекту порівняльної таблиці):

слова "користування надрами" замінити словами "користування нафтогазоносними надрами";

після слова "ділянки" доповнити словами "нафтогазоносних надр, як";

слова "окупованій території" замінити словами "окупованій Російською Федерацією території".

49. Текст статті 26 Закону "Про нафту і газ" (у підпункті 5 пункту 4 Розділу I законопроекту, стор. 258 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

Право користування нафтогазоносними надрами може бути тимчасово заборонено (зупинено) виключно з таких підстав:

1) невиконання користувачем нафтогазоносних надр в установлений строк приписів щодо усунення порушення вимог законодавства, відповідної угоди про умови користування надрами та передбаченою нею програми робіт, виданих за результатами проведення заходів державного геологічного контролю центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

2) відсутність в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про кінцевого бенефіціарного власника або інформації про його відсутність та (або) наявність розбіжностей між відомостями про кінцевого бенефіціарного власника, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, з інформацією (даними), що дає змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, поданою заявником, а у випадку зареєстрованого іноземного представництва - інформації про кінцевого бенефіціарного власника відповідно до Закону України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях";

3) застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України "Про санкції" у вигляді зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами.

Тимчасова заборона (зупинення) права користування надрами здійснюється шляхом зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами з підстав:

визначених пунктом 1 частини першої цієї статті – виключно судом за позовом центрального органу, виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

визначених пунктом 2, 3 частини першої цієї статті - центральним органом, виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Тимчасова заборона (зупинення) дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої цієї статті здійснюється з урахуванням вимог частини п'ятої - сьомої статті 13 Кодексу України про надра на строк дії таких спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

Протягом 20 календарних днів після зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, користувач нафтогазоносними надрами зобов'язаний зупинити проведення на наданій йому у користування ділянці нафтогазоносних надр робіт, передбачених спеціальним дозволом на користування нафтогазоносними надрами.

Зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами не звільняє користувача нафтогазоносними надрами від обов'язку проводити на ділянці нафтогазоносних надр роботи, пов'язані із запобіганням виникненню на ділянці нафтогазоносних надр надзвичайної ситуації або усуненням її наслідків.

Зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами не є підставою для переривання строку його дії.

Дія спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами поновлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр після усунення користувачем нафтогазоносних надр порушень, що були підставою для прийняття судом рішення щодо тимчасової заборони (зупинення) права користування надрами, та (або) у разі закінчення строку дії або вирішення питання про зняття спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) з відповідного надрокористувача чи усунення підстави, передбаченої пунктом 2 частини першої цієї статті.

У разі визнання за рішенням суду, що набрало законної сили, незаконним (безпідставним) зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, строк дії такого спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами та відповідно строк користування нафтогазоносними надрами продовжується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр на строк такого зупинення.

Виробництво (виготовлення) або реалізація продукції, виконання робіт, надання послуг власниками спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами можуть бути також зупинені повністю або частково за позовами відповідних органів державного нагляду (контролю) відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

50. Текст статті 27 Закону "Про нафту і газ" (у підпункті 6 пункту 4 Розділу I законопроекту, стор. 265 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"Право користування нафтогазоносними надрами припиняється у разі закінчення встановленого строку користування нафтогазоносними надрами, внесення змін до спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами у зв'язку із відчуженням прав на користування надрами шляхом укладення договору купівлі-продажу чи внесення таких прав як вклад до статутного капіталу суб'єктів господарювання, або анулювання спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами.

Анулювання спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами здійснюється виключно у разі:

1) звернення користувача нафтогазоносними надрами із заявою про анулювання спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, в тому числі, якщо відпала потреба у користуванні надрами;

2) виявлення факту вичерпання запасів, визначених спеціальним дозволом на користування надрами на основі звітності, поданої користувачем нафтогазоносних надр – за умови, якщо користувач нафтогазоносних надр не звернувся в установленому Кодексом України про надра порядку із заявою про внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами на підставі пункту 5 частини першої статті 16⁵ Кодексу України про надра;

3) наявності в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про припинення юридичної особи, яка є користувачем нафтогазоносних надр, шляхом ліквідації або відомостей про припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця, яка є користувачем нафтогазоносних надр, а також в разі неподання користувачем нафтогазоносних надр заяви про внесення змін до спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами у зв'язку із перетворенням юридичної особи - власника спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами у строк, встановлений Кодексом України про надрам строк;

4) заподіяння внаслідок проведення робіт, пов'язаних з користуванням ділянкою нафтогазоносних надр, безпосередньої шкоди життю чи здоров'ю людей або виникнення істотного забруднення навколишнього природного середовища;

5) невиконання, за винятком наявності незалежних від користувача нафтогазоносними надрами обставин, затвердженої програми робіт з порушенням строків на понад один рік з дати закінчення виконання відповідного етапу програми робіт;

6) встановлення факту надання в заяві про видачу спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації щодо заявника;

7) невжиття користувачем нафтогазоносних надр заходів щодо виконання вимог припису для усунення причин зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами у зв'язку з порушенням вимог законодавства – після зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами у зв'язку з таким порушенням із наданням достатнього часу для їх усунення;

8) наявності підстави, передбаченої частиною четвертою статті 14 цього Закону;

9) застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України "Про санкції" у вигляді анулювання дії спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами.

Спеціальний дозвіл на користування нафтогазоносними надрами анулюється з підстав, визначених пунктами 1, 3, 8, 9 частини другої цієї статті відповідним дозвільним органом, а з підстав, визначених пунктами 2, 4 - 7 частини другої цієї статті – виключно судом.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, може звернутися до адміністративного суду з позовом про застосування заходу реагування у вигляді анулювання спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, з підстав, визначених пунктами 4, 5 та 7 частини другої цієї статті, якщо такі підстави були встановлені за результатами проведення заходів державного геологічного контролю. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, приймає рішення щодо анулювання спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами з підстави, визначеної пунктом 9 частини другої цієї статті з урахуванням вимог, передбачених частинами п'ятою - сьомою статті 13 Кодексу України про надра.

У разі припинення права на користування нафтогазоносними надрами внаслідок закінчення встановленого строку користування нафтогазоносними надрами або у разі анулювання спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, питання про припинення права користування земельною ділянкою вирішується у встановленому земельним законодавством порядку.

У разі визнання за рішенням суду, що набрало законної сили, незаконним (безпідставним) анулювання спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, строк дії такого спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами та відповідно строк користування нафтогазоносними надрами продовжується дозвільним органом на строк такого анулювання".

51. Пункт 5 Розділу I законопроекту (стор. 277 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"5. Абзац третій статті 4 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 34, ст. 343; 2014 р., № 1, ст. 4; 2015 р., № 28, ст. 236; 2018 р., № 15, ст. 22, ст. 121; 2020 р., № 46, ст. 9, ст. 394) доповнити такими словами: "включаючи необхідні інженерні лінійні комунікації від свердловин для транспортування нафти і газу в місця підготовки продукції."."

52. Пункт 1 Розділу II (стор. 279 проекту порівняльної таблиці) викласти у такій редакції:

"1. Цей Закон набирає чинності та вводиться в дію через три місяці з дня його опублікування, крім:

підпункту 1 пункту 1 розділу I цього Закону, що вводиться в дію одночасно з введенням в дію закону про економічний паспорт;

пункту 2 розділу II цього Закону, що набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону".

53. Доповнити пункт 2 Розділу II (стор. 279 проекту порівняльної таблиці) двома абзацами такого змісту:

"забезпечити створення єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами;

розробити та подати на розгляд Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства стосовно особливостей провадження у справах за зверненням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, в тому числі особливостей касаційного розгляду справ."

З урахуванням зазначеного, підкомітет рекомендував Комітету затвердити порівняльну таблицю до другого читання з урахуванням пропозицій підкомітету і підтримати прийняття законопроекту (реєстр. № 4187) у другому читанні та в цілому.

Крім того, Голова Комітету, народний депутат України Бондаренко О.В. під час засідання Комітету запропонував ряд доповнень щодо викладу в остаточній редакції тексту статей законопроекту для прийняття у другому читанні відповідно до пункту 4 частини першої статті 118 Регламенту Верховної Ради України, а саме:

1. У підпункті 6 пункту I Розділу I законопроекту додатково до пропозицій підкомітету у частині третій статті 14 Кодексу України про надра в редакції, запропонованій підкомітетом до другого читання, після слів "якщо інше не визначено цим Кодексом" додати слова "та Законом України "Про нафту і газ"".

2. При виокремленні із запропонованого тексту статей 16 і 16¹ Кодексу України про надра статей 16–16⁶ у статті 16³ додатково до пропозицій підкомітету внести такі правки:

а) частину десяту статті 16 Кодексу України про надра в редакції, запропонованій підкомітетом до другого читання, доповнити словами:

"а в разі, якщо ділянка надр вже підготовлена для виставлення на аукціон та інформація про яку розміщена на офіційному веб-сайті дозвільного органу, заявник подає заяву з вказанням лише назви такої ділянки";

б) у пункті 1 частини першої статті 16² слова та знаки: "не пізніше ніж протягом дванадцяти місяців після закінчення строку дії відповідного спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка), а в строк від дванадцяти місяців до трьох років після закінчення строку дії відповідного спеціального дозволу на користування надрами - у разі, якщо таку ділянку надр не надано в користування або не виставлено на аукціон (електронні торги)" замінити словами: "не пізніше ніж протягом двох років після закінчення строку дії відповідного спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку корисних копалин, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка)";

в) у пункті 3 частини першої статті 16² (стор. 110 проекту порівняльної таблиці) слова та знаки "(крім виробництва фасованої питної води та (або) передачі її для фасування)" замінити словами та знаками "(крім виробництва фасованої питної води та (або) передачі її для фасування та (або) для питного постачання)";

г) до тексту статті 16³ Кодексу України про надра, в редакції, запропонованій підкомітетом до другого читання:

у частині четвертій та восьмій слова "статтями 34 або 39 цього Кодексу" замінити словами "статтями 28, 34 або 39 цього Кодексу";

д) частину п'ятнадцяту статті 16³ доповнити пунктом 4 наступного змісту:

"4) звернення заявника щодо залишення заяви без розгляду.";

е) у частині шістнадцятій статті 16³ слово "єдиний" замінити словом "електронний";

є) частину вісімнадцяту статті 16³ Кодексу України про надра в редакції, запропонованій підкомітетом до другого читання, викласти в такій редакції:

"Після усунення причин, що стали підставою для прийняття рішення про залишення заяви без розгляду, заявник протягом 20 робочих днів з дня наступного після прийняття такого рішення може повторно подати заяву про отримання спеціального дозволу на користування надрами."

3. Внести до статті 57 Кодексу України про надра (стор. 201 проекту порівняльної таблиці) такі зміни:

а) пункт 1 частини першої доповнити словами та знаками:

"«або у разі недопущення посадових осіб такого органу до здійснення заходів державного геологічного контролю за умови дотримання ними встановленого порядку здійснення державного нагляду (контролю)";

б) частину першу доповнити таким пунктом:

"4) видобування корисних копалин за відсутності у надрокористувача документів, що посвідчують в установленому законодавством порядку право власності або користування на земельну ділянку для потреб, пов'язаних з користуванням надрами, в тому числі шляхом встановлення земельних сервітутів, акту про надання гірничого відводу (для гірничих об'єктів, розробка родовищ корисних копалин на яких здійснюється підземним способом), висновку з оцінки впливу на довкілля, наявність якого передбачена законом, що встановлено за результатами проведення заходів державного нагляду (контролю) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;"

в) частину другу викласти в такій редакції:

"Тимчасова заборона (зупинення) права користування надрами здійснюється шляхом зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами з підстав:

визначених пунктом 1 частини першої цієї статті – виключно судом за позовом центрального органу, виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

визначених пунктами 2-4 частини першої цієї статті - центральним органом, виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр";

г) у зв'язку з цим, частину сьому викласти в наступній редакції: "Дія спеціального дозволу на користування надрами поновлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр після усунення надрокористувачем порушень, що були підставою для прийняття ним або судом рішення щодо тимчасової заборони (зупинення) права користування надрами, та (або) у разі закінчення строку дії або вирішення питання про зняття спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) з відповідного надрокористувача чи усунення підстави, передбаченої пунктом 2 частини першої цієї статті".

4. Внести до статті 26 Закону України "Про нафту і газ", додатково до пропозицій підкомітету, внести такі зміни:

а) пункт 1 частини першої доповнити словами та знаками:

"або у разі недопущення посадових осіб такого органу до здійснення заходів державного геологічного контролю за умови дотримання ними встановленого порядку здійснення державного нагляду (контролю)";

б) частину першу доповнити таким пунктом:

"4) видобування корисних копалин за відсутності у надрокористувача документів, що посвідчують в установленому законодавством порядку право власності або користування на земельну ділянку для потреб, пов'язаних з користуванням надрами, в тому числі шляхом встановлення земельних сервітутів, акту про надання гірничого відводу (для гірничих об'єктів, розробка родовищ корисних копалин на яких здійснюється підземним способом), висновку з оцінки впливу на довкілля, наявність якого передбачена законом, що встановлено за результатами проведення заходів державного нагляду (контролю) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр";

в) частину другу викласти в такій редакції:

"Тимчасова заборона (зупинення) права користування надрами здійснюється шляхом зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами з підстав:

визначених пунктом 1 частини першої цієї статті – виключно судом за позовом центрального органу, виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

визначених пунктами 2-4 частини першої цієї статті - центральним органом, виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр";

г) у зв'язку з цим, частину сьому викласти в наступній редакції: "Дія спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами поновлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр після усунення користувачем нафтогазоносних над порушень, що були підставою для прийняття ним або судом рішення щодо тимчасової заборони (зупинення) права користування надрами, та (або) у разі закінчення строку дії або вирішення питання про зняття спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) з відповідного надрокористувача чи усунення підстави, передбаченої пунктом 2 частини першої цієї статті".

Подані поправки і пропозиції стосуються всіх розділів законопроекту і частково враховують зауваження надані до законопроекту, зокрема, Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України стосовно узгодження положень законопроекту з положеннями актів законодавства.

За результатами обговорення Комітет з питань екологічної політики та природокористування, ухвалив висновок та прийняв рішення:

1. Інформацію щодо підготовленого до другого читання законопроекту про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами (реєстр. № 4187) взяти до відома.

2. Поправки і пропозиції суб'єктів права законодавчої ініціативи, які надійшли у термін, визначений частиною першою статті 116 Регламенту Верховної Ради України:

врахувати №№ 4, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 73, 99, 102, 106, 107, 109, 111, 124, 125, 138, 140, 141, 166, 169, 174, 176, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 196, 197, 199, 205, 206, 207, 216, 218, 219, 220, 237, 238, 239, 241, 242, 248, 264, 273, 275, 277, 279, 283, 297, 299, 301, 310, 312, 318, 351, 352, 353, 357, 383, 384, 401, 402, 403, 404, 411;

врахувати частково №№ 1, 2, 3, 5, 10, 44, 61, 62, 63, 64, 66, 68, 70, 71, 72, 76, 77, 80, 81, 83, 86, 88, 89, 90, 91, 95, 96, 97, 98, 113, 114, 115, 116, 120, 121, 126, 134, 135, 193, 194, 195, 201, 215, 217, 222, 224, 227, 229, 230, 231, 250, 253, 254, 257, 258, 265, 266, 267, 268, 269, 280, 281, 282, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 296, 298, 300, 302, 305, 309, 311, 315, 320, 321, 322, 324, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 350, 355, 356, 358, 360, 363, 364, 371, 372, 373, 380, 381, 382, 386, 390, 392, 393, 394, 395, 396, 400, 407, 410, 412;

врахувати редакційно №№ 6, 16, 18, 26, 30, 37, 40, 41, 42, 43, 78, 84, 87, 101, 103, 104, 105, 108, 117, 122, 123, 127, 128, 129, 130, 133, 137, 139, 143, 144, 151, 152, 155, 156, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 168, 170, 171, 172, 173, 175, 178, 179, 180, 181, 188, 191, 221, 226, 228, 232, 234, 235, 236, 259, 262, 306, 308, 319, 330, 332, 333, 347, 348, 349, 359, 374, 376, 385, 391, 398, 399, 413, 414;

відхилити №№ 7, 8, 9, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 63, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 65, 67, 69, 74, 75, 79, 82, 85, 92, 93, 94, 100, 110, 112, 118, 119, 131, 132, 136, 142, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 153, 154, 157, 167, 177, 189, 190, 192, 198, 200, 202, 203, 204, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 223, 225, 233, 240, 243, 244, 245,

246, 247, 249, 251, 252, 255, 256, 260, 261, 263, 270, 271, 272, 274, 276, 278, 293, 294, 295, 303, 304, 307, 313, 314, 316, 317, 323, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 343, 344, 345, 346, 354, 361, 362, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 375, 377, 378, 379, 387, 388, 389, 397, 405, 406, 408. 409, 415.

3. Врахувати поправки і пропозиції, подані за результатами розгляду на засіданні підкомітету з питань охорони і раціонального використання надр за підписом голови підкомітету, народного депутата України Якименка П.В., а також виголошені під час засідання Комітету Головою Комітету, народним депутатом України Бондаренком О.В., викладені у мотивувальній частині цього рішення, щодо внесення до порівняльної таблиці доповнень стосовно викладу в остаточній редакції тексту статей законопроекту для прийняття у другому читанні відповідно до пункту 4 частини першої статті 118 Регламенту Верховної Ради України, та подати їх в остаточній редакції Комітету від народного депутата України Бондаренка О.В.

4. Схвалити остаточну редакцію порівняльної таблиці законопроекту, підготовленого до другого читання, з урахуванням прийнятих Комітетом рішень.

5. Надати Голові Комітету право вносити техніко-юридичні правки до законопроекту під час його підготовки до розгляду у другому читанні та при внесенні до порівняльної таблиці пропозицій та поправок, за результатами прийнятих Комітетом рішень, змінювати нумерацію.

6. Рекомендувати Верховній Раді України законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами (реєстр. № 4187) прийняти в другому читанні та в цілому як Закон.

7. Надіслати відповідно до підпункту 2 пункту 4 та підпункту 2 пункту 5 Постанови Верховної Ради України "Про деякі заходи виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції" від 29.07.2022 № 2483-IX текст законопроекту про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами (реєстр. № 4187) до Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та Кабінету Міністрів України для проведення додаткової експертизи щодо відповідності положень зазначеного законопроекту, підготовленого для розгляду у другому читанні, міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС).

8. Доповідачем від Комітету при розгляді питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити народного депутата України Якименка П.В.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

